

Liget

5. évfolyam, 18. szám

A DÉL-SVÉDORSZÁGI MAGYAROK CSALÁDI LAPJA

2004/1

Március

A magyar szabadság ünnepe. Nekünk a magyar határokon kívül élőknek, minden tavaszra forduláskor gondolnunk kell arra, hogy mit kezdünk a szabadságunkkal. Mit kezdünk magunkkal, hiszen azért jöttünk új hazánkba, hogy szabadabbak legyünk és hogy véghezvigyük mindazt, amit egyetlen életünkre megálmodtunk, elterveztünk. Az európai szabadság éltető levegőjében ilyenkor új fogadkozásokkal hiszünk abban, hogy jó, hogy kell és becsületünket erősítő, ha megmaradnunk anyanyelvünkben, szokásainkban, kultúránkban. Így maradunk hűek azokhoz, akik szabadságunkért a legtöbbet, életüket áldozták az eltelt másfélszáz esztendőben.

Dániel Éva festménye

Tänkvärt—Megfontolások

Du får aldrig en andra chans att gåra ett första intryck.

Soha nem lesz második alkalmad, hogy első benyomásod érijen.

Verklig styrka är ofta att ge meg sig.

A megnyugvás gyakran valóságos erő.

Största hotet motframtiden är likgiltigheten.

A jövő legnagyobb veszélye a közömbösség.

Kunskap hjälper inte om den inte styrs av runt förnuft.

Az ismeret sem segít, ha nem kormányozza ész.

Önskar man andra framgång mår man själv väl.

Az ember kívánsága, a maga boldogulása.

Varför skall man så för tre skördar när det går att klara sig på en.

Miért akar az ember háromszor aratni, ahelyett, hogy most rögtön tisztázná magát?

Tala inte så att du glömmet att lysna.

Ne beszélj, mert elfelejtet, hogy meghallgass!

Rágógumi

A rágás fontos dolog az ember életében, ha a táplálékot alaposan akarjuk megemészteni. Sajnos az üzleti felfogás alaposan ráfeküdt eme fontos fiziológiai ténykedésünkre is, aminek folytán szép lassan majmokká válunk valamennyien. Körülbelül ötven éve kezdődött el (Amerikában talán hamarabb), hogy az emberek az utcán rágcsálni kezdték a gumit. Indoklás: tisztítja a fogakat, kikapcsolja az ideges tüneteket, megnyugtatja az idegeket. Ezekből az érvekből jóformán semmi sem felel meg a valóságnak, de nagyszerű bevételt jelentett a feltalálónak. Először Andauban láttam banánt és rágógumizó embert. A rágás rettentő jelenséggé vált. A szakmák szerint: rág az asztalos, az apát, a borbély (nyírás közben), a bíró tárgyalás alatt, a cimbalmos, a diák, az énekes az ária végén, a festő, a gitáros, a hegedűs az író, a juhász (pipálás helyett), a kalauz, a levélhordó, a motoros, a nővér, az orvos műtét közben, a pap a mondat végén, a rádióbemondó ha egy kis szünetet tart, a színész a végszó után vagy lélegzés közben, a tanár a táblánál, az utász útközben, az ügyvéd a válóper alatt és így tovább mindenki a nyílt ég és a nap alatt. Az a gyanúm, hogy Mona Lisa és Tutankhamon is suttyomban gumit rág a védőburok alatt.

E.B.I.

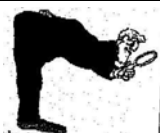
Tartalom

* A szerkesztő asztala 2-3 * Jelenidő 4-7 * Művészet 8 * Lélegződozó 9 * Lundi Lap 10 * Malmöi Lap 11

* Oslói oldal 12 * Fiatalok 13 * Iskola 14 * Gyermeknek 15 *

Történelem 16-17 * Sport 18 * Vidám oldal 19 *

Lapunk a világhálón: www.hhrf.org/magyarliget

A szerkesztő asztala

Közírást tétetik:

Tisztelt Főszerkesztő Úr, üdvözlöm!

László József vagyok, a marosvásárhelyi Kővirág együttes vezetője. Szeretném figyelmükbe ajánlani zenei tevékenységünket. Röviden annyit, hogy a Kővirág erdélyi költők verseit zenésíti meg és adja elő már több, mint tíz éve. Felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt játszunk. A gyermekműsoroknak kiemelt fontosságot tanúsítunk. Gyerekkoncertjeinken Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc megzenésített versei hallhatók, jelenleg bemutatóra készítjük elő Veress Zoltán Irgum-Burgum Benedek című verses meséjét, természetesen megzenésítve. Felnőtt koncertjeinken Farkas Árpád, Ferencz István Kovács András Ferenc, László Noémi, Kányádi Sándor, Horváth Imre stb. megzenésített versei hallhatók.

Ez alkalommal szívességre is szeretném megkérni, ha nem túl megterhelő az Ön számára. Arra kérem juttatná el fenti írásomat a csatolt álmománnyal együtt Molnár Gergely úrnak is, akiről azt hallottam egy svédországi jó ismerősömtől, hogy aktívszervezője az ottani magyar kulturális életnek.

Egy másik kérésem is lenne: szeretnék kapcsolatba lépni Veress Zoltán költővel, aki Erdélyből ment ki Svédországba. Nagyon szép verses meséjét, az Irgum-Burgum Benedeket zenésítettük meg legutóbb, szeretném, ha a költő tudna erről, sőt szeretném a hanganyaggal is megismertetni, megörvendeztetni.

Köszönöm érdeklődését és segítségét!

A szerk. megjegyzése: Megtörtént.

Tisztelt Magyar Liget!

Információt és segítséget kérek. Egy éve élek Svédországban a feleségem révén aki magyar-svéd állampolgár. Jelenleg Karlskronán lakunk kint végzem az SFI-t. Szeretnék álláshirdetést feladni a lapjukban, mert szükségem lenne bármilyenmunkára itt Svédországban. Végzettségem szerint programozó és szervező vagyok, tanárként, újságíróként, üzletvezetőként dolgoztam és több cégem volt

odahaza, köztük webdesign, alternatív telefonszolgálat, számítógépbolt és szerviz, tagja voltam több országos EU projektnek. Kérdésem az, hogy az Önök weblapján milyenfeltételekkel tudok hirdetni. Az ország bármely területén szívesen vállalnék munkát.

Köszönettel: Kun István

A szerk. megjegyzése: A Magyar Liget mindenben ingyenes, hivatalos, de anyagi támogatás nélkül 5. éve közszolgálati intézmény.

Tisztelt Tar Károly!

Lelkes autósport rajongó vagyok és nagyon érdekel a régi idők autói, versenyei. A magyar versenyzőkről kerestem cikkeket az interneten és Hartmann László nevére az Önök oldalát (http://www.geocities.com/mliget/8doldal_II.html) is kiadta a kereső. Nagyon kíváncsi lettem a cikk elolvasása után és most szeretnék egy-két kérdést feltenni: Tud esetleg egyéb dolgokat is Hartmann László autójáról? Jelent meg ott Svédországban olyan cikk vagy könyv, ami Hartmann Lászlóval és autójával foglalkozik? Lars Söderström-ről is szó van a cikkben. Neki van egy múzeuma, ami látogatható és esetleg a Bugatti is ki van ott állítva? Nincsen Önöknek véletlenül képük az autóról? Sajnos itthon, Magyarországon nem sok mindent tudtam meg az autóról és annak történetéről és ezért bátorkodtam Önnek írni. Válaszát előre is köszönöm.

Üdvözlettel: Csöke Péter

A szerk. megjegyzése: Burányi Gyula munkatársunk a régi gépkocsik svéd-magyar mindentudója címét megadtam, az Ön címét pedig továbbítottam neki.

Tisztelt Szerkesztő!

Kérem jelentessék meg társkereső hirdetésemet: A hatodik X-be léptem. Egészséges, nyitott gondolkodású Vajdaságban egyedül élő hölgy vagyok. Ha hasonló korú és magányos vagy, írj címemre:

juliannatoth@mailbox.hu

Köszönettel, Tóth Julianna

Bölcsességtár

Szükségben ismered meg a jó barátod! Igaz barátod nem huny szemet hibáid fölött.

Tisztelt magyar barátaim!

Magyarországról küldöm levelemet azzal a szándékkal, hogy felhívjam figyelmüket egy, - a magyar nemzeti értékek megőrzésén fáradozó - magánvállalkozás, a BioDigit Kft. www.biodigit.hu létezésére, és tevékenységére. Örömmel tudatom, hogy ez a Cég elkötelezett a magyar népi művészet, a kézművesség ősi mesteriségének hagyományörzésében, ezért szeretne az utókor számára digitális formában megőrizni, minden ősi magyar mesterséget. A magyar hagyományok megőrzése érdekében új multimédiás CD-ROM sorozatot is útjára indítottunk MAGYAR KÉZMŰVESÉG címmel, jó szívvel ajánlva mindenki számára, aki érdeklődik a magyar vonatkozású népi ihletésű dolgok iránt, és jó szándékkal vállalná a magyar népi kultúra terjesztését abban az országban, ahol jelenleg él. Meg vagyunk győződve róla, hogy a határainkon túl élő magyarok nyitottak az anyaország iránt és annak népművésze iránt, szívesen elevenítik fel múltbéli e témakörben szerzett ismereteiket, vagy ismerkednek meg újként azzal a kimeríthetetlen, ám gondozásra szoruló "kinestárral", amelyet sok-sok évszázadon át a magyar falusi nép hangsúlyos szorgalommal hazaszeretettől indítatva összegyűjtött. A "MAGYAR KÉZMŰVESÉG" című CD-ROM sorozat első már elkészült "Tojásdíszítés" című példányának részletes tartalma honlapunkon <http://www.lapoda.hu/ebolt/termekek/reklamhtml/1/1.htm> tekinthető meg. Hasonló képen szívügyünk Magyarország bemutatása, megismertetése is. Barangolja be velünk Hazánkat! címmel cikksorozatot indítunk, melyben szép hazánkat mutatjuk be. Terveink szerint havi gyakorisággal jelentkezünk újabb fejezettel. Szeretnénk olyan "útítársa" lenni a kedves Olvasónak, hogy az út végén ne kelljen megbánnia, hogy velünk tartott. Ennek a cikksorozatnak minden fejezete a <http://www.lapoda.hu/orszagjaro/hirek> címen olvasható.

Jelen pillanatban a negyedik fejezet készült el, melyeknek írója én vagyok, aki e sorokkal felkeresi Önöket. Nagyon szeretném, ha a határainkon túl élő magyarok megtisztelnének szíves figyelmükkel és elolvasva a havonta megjelenő fejezeteket, véleményét mondanának a munkámról,

amelyből megtudhatom, hogy amit írok tetszést vált e ki az olvasóból, vagy pedig nem érdemes folytatnom. Kérem, legyenek őszinte bírálói, mert nagyon szívesen hallgatnék a véleményükre. Megtisztelő figyelmeztetést megköszönve, számítok véleménynyilvánító visszajelzésükre.

Üdvözléssel:

Gáspár János
gaspar.janosne@chello.hu

A következő számunk tartalmából:

**A Magyar Liget körkérdése:
Mít vár a csatlakozástól?**

A svédországi magyarok véleményeit, megjegyzéseit, kérdéseit várjuk lapzártáig: **2004. április 30.**

Györgyicsek Péter cukrászmester vagyok és a menyasszonyommal együtt állást keresünk Svédországban. Korábban már 3 évig dolgoztam Németországban és Ausztriában szakácsként és cukrászként. A cukrászaton belül foglalkozom egy különleges díszítési ággal. Karamell cukordíszeket készítek, melyeket hasonlóan lehet alkalmazni, mint a marcipán díszeket. Magyarországon több cukrász versenyen részt vettem karamell cukordíszekkel és az idén Luxemburgban megrendezésre került cukrász VB-én a Taverna Szálloda csapatának segített az asztaldísz elkészítésében. A csapat aranyérmert kapott a verseny munkáért. Olyan magyar kapcsolatot keresek, akít esetleg érdekel a cukrászat, illetve esetleg a karamell díszek. A menyasszonyom, Horváth Klára részére au-pair munkát keresünk. Érdeklődés esetén küldünk önletrajtot.

19 éves, érettségizett lány, aki egyetemi tanulmányait skandináviztika-német szakon szeretné folytatni, szívesen levelezne magyar vagy német nyelven.

Címe: raganyi.zsofi@freemail.hu

Erdélyi festőművész portréfestést (gyerek, felnőtt) olajjal vászonra, méret tetszés szerint, modellt vagy fénykép után. Festményeim megtekinthetők honlapomon: www.geocities.com/czabuk/ e-mail címem: czabuk@yahoo.com

Méhes András 47 éves magyar sza-

kács munkát keres Svédországban bárhol akar családnál is vállalna munkát További információt a honlapomon. http://www.geocities.com/a_mehes/index.html

Szia! Azért írok neked, mert a neten keresgéltem svéd-magyar szótárt, mivel le szeretnék fordítani egy svéd dalt magyarra de nem nagyon megy :), gondoltam hátha segíthetsz (elküldöm, amit le kéne fordítani) vagy akármit :)) légy szíves válaszolj :) Előre is kösz: Csaba

Ui.: ha kell, cserébe tudok küldeni Magyarországról képeket, webcímet, zenéket vagy akármit ami érdekel :)

thuglife@intermail.hu

Tisztelt Tar Károly!

Nagyon tetszet a honlapja, nagy szeretettel olvastam végig! Nevem Balogh Gyöngyi, zilahi vagyok, de 10 éve élek férjemmel és 18 éves lányommal Magyarországon. Honvágyam még 10 év után is van széphazámban és a mondás számomra is nagyon igaz "Magam vagyok és maradok Erdély egy kicsiny darabja"

Nagyon büszke vagyok, hogy bármerre is kerültünk a világban, de hazánkhoz hűek tudunk lenni és maradni. Minden jót kívánok az életben!

Balogh Gyöngyi
waris39@freemail.hu

Tisztelt Cím!

Varga Orsolya vagyok, bábszínész. A barátaim és magam műsorainak szervezésével (is) foglalkozom.

A pécsi Szélikialtó zenekar, az

Arco etno-jazz trió, és az saját színházam, az Ördögcsékér Kompania bábtársulás produkcióit ajánlom szíves figyelmébe.

A www.szelkialto.hu honlapon részletes információkat talál az együttesekről és műsorainkról. Amennyiben ajánlatunk felkeltette figyelmét, kérem válaszoljon e-mail levélben, vagy hívjon telefonon!

Köszönöm figyelmét, várom választát! Tisztelettel :

Varga Orsolya
mirnal@freemail.hu

Kérem, engedje meg, hogy bemutatkozzam: Bárdossy Péter vagyok Magyarországról. Évek óta foglalkozom családfakutatással, mely tevékenységemről, illetve a magyar Bárdossy családokról a www.bardossy.hu címen található részletes információt.

Szeretném felajánlani szolgálataimat azoknak a távolba szakadt magyaroknak, akik keresik itthoni gyökereiket, szeretnék megismerni származásukat.

Kérem, hogy legyen kedves segíteni abban, hogy a külföldön élő magyarok tudomást szerezzenek szolgáltatásomról és számukra is elérhetővé váljon internetes oldalam.

Szíves segítségét előre is megköszönve, tisztelettel:

Bárdossy Péter
+36209690422

Meghívó

Az 1848-as márciusi forradalom svédországi emlékünnepelein a SMOSZ meghívására vendégünk

**Szakály Sándor történész, a Duna TV aligazgatója,
Sziráczy Katalin a Szabadkai Népszínház művésznője és
Barkó Judit a Duna TV műsorvezetője.**

Találkozhatunk velük többek között

március 12-én Halmstadban,
13-án Lyngbyben, és Jönköpingben
15-én Stockholmban
16-án Malmöben
17-én Göteborgban
19-én Helsinborgban
20-án Kristianstadban

és végül március 21-én, vasárnap 16.00 órától Lundban, a klub (Bantorget 5.) fölötti díszteremben.

Ünnepeljünk együtt! Kokárdával gyertek!!

ÖSZTÖNDÍJAK MAGYARORSZÁGI TANULÁSRA

Akkor tudjuk nyugati magyarságunk fennmaradását elősegíteni, ha a külföldön történő magyar nevelés kiegészítésképpen magyarországi élményeket és tanulási lehetőségeket biztosítunk fiataljainknak.

Két magyarországi tanulási lehetőséget lehet a Külföldi Magyar Cserkészszövetségen (KMCsSz) keresztül megpályázni:

Középiskolai tanulmányi év:

Öt nagynevű egyházi középiskola vállal egy évre magyar származású vendégszervezőket: a szegedi piarista gimnázium, valamint a nagykőrösi, pápai, kecskeméti és szentendre református gimnáziumok. Mind az öt iskola szeretettel fogad bármilyen felekezethez tartozó diákokat. A diák részt vesz az iskola rendes tanulási és egyéb programjain. Az iskola kollégiumában vagy az iskola által kiválasztott családnál lakik. Az iskola egyik pedagógusa mentorként foglalkozik a programon résztvevő külföldi diákokkal. A diákokat a KMCsSz magyarországi képviselője fogadja a reptéren, eljuttatja az iskolákba és kapcsolatot tart velük. A magyarságörző célt figyelembe véve, az iskola a tandíjat, lakást és étkezést önköltségi ár alatt, évi US \$500-ért biztosítja.

Balassi Bálint Intézet:

A KMCsSz kérésére a magyar Oktatási Minisztérium ösztöndíjat ad magyar származású, 18. életévüket betöltött fiataloknak, egy éves tanfolyamon való részvételre a budapesti Balassi Bálint Intézetben. Az ösztöndíj fedezi a tandíjat, az Intézetben való lakást és havi 16 000 forint juttatást. A tanfolyamon a diák fejleszti magyar nyelvismeretét és megismerkedik a magyar kultúrával (történelem, földrajz, néprajz, művészettörténet, stb.). Az Oktatási Minisztérium és a Balassi Bálint Intézet megbízásából a KMCsSz pályázat révén választja ki és javasolja az ösztöndíj nyertesét. A tanfolyamon választható egyes tantárgyakra egyetemi kreditpontok is kaphatók. A 2004. szeptemberében kezdődő tanfolyamra 2004. január 30-ig kell a pályázatokat benyújtani.

Mindkét fenti program részleteiről és feltételeiről a Külföldi Magyar

Cserkészszövetségnél lehet felvilágosítást kapni: postacím 2450 Route 23 North, Newfoundland, NJ 07435, USA; telefon (973) 208-0450; e-mail Gabona@aol.com.

Dömötör Gábor

HUNGÁRIA KÖZCÉLÚ ALAPÍTVÁNY A SZÜLŐFÖLDJÜKRŐL ELSZÁRMAZOTT MAGYAR HONFITÁRSAINKÉRT

Az alapító leveléből:

Azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok Önhez, hogy lehetőség szerint rövid időn belül írja meg - minden kötelezettség nélkül! - véleményét az alábbiakban részletezett szándékunkról.

Véleményére – az ügy továbbgondolása és végkimenetele érdekében is – feltétlenül számítunk!

Kérem továbbá, hogy az Önnel megosztott információinkat lehetőség szerint adja át másoknak is, hogy véleményüket kinyilváníthassák.

A szülőföldjéről bármely okból elszármazott honfitársainkért – szándékaink szerint 2004. első felében – szeretnénk létrehozni egy magánkezdeményezésű szervezetet elnevezéssel, budapesti székhellyel, minden földrészen működő irodával, állandó ügyfélszolgálatlaltal és főállású lelkes munkatársakkal

A közcélú alapítvány elsődleges célja az, hogy az utóbbi időben szülőföldjükről testben elszakadt honfitársaink ne vesződjenek el a világban, magyarságukat és önazonosságukat a külhonban élő sikeres és tehetős magyarsággal együtt őrizték meg oly módon, hogy fogyatkozó nemzetünknek minden tekintetben teljes értékű polgárai lehessenek. Továbbá célunk a szülőföldjéről elszármazott honfitársaink beilleszkedésének és érvényesülésének elősegítése az új hazában, függetlenül attól, hogy honnan származnak, és hol telepedtek le.

Fentiek megvalósítása érdekében az alapítvány:

-minden érdekelt részére nyilvános jegyzéket vezet a külhonban működő magyar szervezetekről, intézményekről, vállalkozásokról, azok tevékenységéről, elérhetőségéről, vezető tisztviselőiről, illetve azokról a személyekről, akikhez bizalommal fordul-

hat minden kitelepült, aki az adott országban szeretne rövidebb vagy hosszabb ideig tartózkodni.

-időszaki kiadványt jelentet meg, amelyben a legfontosabb közleményeket teszi rendszerességgel közzé nyomtatott és elektronikus formában a szülőföldjétől elszármazott összmagyarság részére.

-rendezvényeket szervez, egymás megismerésére, barátságok, kapcsolatok kialakítására.

-világ keresőszolgálatot működtet elszármazott családtagok, rokonok barátok felkutatására,

-kapcsolatot teremt a hasonló képzettségű vagy érdeklődésű, illetve azonos helyről származó honfitársaink között,

-tanácsot ad, megszervezi és lebonyolítja az elszármazott szülőföldjére történő látogatását, nyilvántartja azokat az egységeket, amelyek szívesen látják, és minőségi kiszolgálásban részesítik a hazalátogatót.

-tájékoztatást ad a leginkább támogatásra szoruló intézményekről és ott hon maradottakról, akik általában szerényebb körülmények között élnek,

-megszervezi és összehozza azokat a családokat, amelyek második vagy harmadik generációs gyermekeiket magyarul szeretnék tanítani anyaországi vagy erdélyi magyar családoknál évente hosszabb időre. Ez a kapcsolat a kölcsönösség, illetve viszonyossági alapon működhetne oly módon, hogy a külföldön élő családok hazai családok gyermekeit idegen nyelv gyakorlása céljából fogadnák választott hazájukba.

-tájékoztatást ad azok számára, akik a kitelepedésüket fontolgatják, de határozatlanok vagy kevésbé tájékozottak arról, hogy mi vár rájuk, milyen nehézségekkel kell megküzdeni a kitelepedés első időszakában a célul választott országban.

-elősegíti a szülőföldre vagy az anyaországba történő részleges vagy teljes visszatelepedést, úgy, hogy elért eredményei és megvalósításai ne sérüljenek.

Az alapító magányszemélyként 10.000 USD alaptőkével hozza létre

az alapítványt. Ezt követően pénzübeli adományait folyamatosan várjuk, támogatóinkat honlapunkon, illetve az új székhely előterében névelve, vagy kérésre névtelenül megörökítjük.

A kuratórium tagjai – akik a szervezet működését irányítják – európai,

amerikai és ausztráliai magyarok, elszármozottakként jó ismerői a helyi sajátosságoknak és segítők külhoni honfitársainak.

Az alapítvány politikailag semleges és a támogatók pénzbeli adományából működik. Támogatóink elsősorban az elszármozott honfitársaink, illetve e személyek által működtetett vállalkozások és szervezetek szerte a világon, akik illetve amelyek egyetértenek és szükségesnek tartják a fenti célok megvalósítását.

A nagy érdeklődéssel és reményekkel induló kezdeményezés alapítója a támogatók részéről egy – egyszeri – jelentősebb pénzbeli támogatást vár azért, hogy a későbbiekben az alapítvány teljesen önfenntartóvá válhasson.

Az adományból iroda, találkozóhely és néhány vendégszoba tulajdonjogának a megszerzése az elsődleges cél.

A létesítmény ajtaja természetesen minden elszármozott magyar honfitársunk előtt ingyenesen vagy önköltségi áron nyitva áll, ez egy olyan hely lenne, amelyet mindenki egy kicsit sajátjának érezhet és ahová bármikor betérhet, itt gyors és hiteles választ kaphat a mindennapjait érintő gazdasági és jogi kérdésekre, információkat szerezhet a nemzeti és nemzetközi nagy adatbázisokból, közügyeinek intézéséhez írásban tanácsot kérhet. Ezáltal naprakészé, tájékozottá és eredményesebbé válhat és felsorakozhat a tehetősebbek táborába.

Ezeket szeretnénk együttesen megvalósítani, és erre kérjük az Önök segítségét.

Köszönettel és tisztelettel:

Domokos István, alapító

Magyarország, 1081 Budapest,
Népszínház u. 59/3. Tel: 00 36 20
925-2363, Fax: 00 36 1 210 3727

Email: hungax@hu.inter.net
www.hungax.hu

Az Alapító vállalkozóként tíz éve irodát működtet budapesti székhellyel és a külföldön élő magyarok képviselőjét látja el, és egyre jobban érzi egy ilyen jellegű alapítvány hiányát illetve szükségét. Megjelentette az Elszármozott Erdélyiek Névjegyzékének első és második kiadását,

rendszeres kiadványai jelentek meg az elszármozott honfitársainkról. Rendezvényeket szervez egymás megismerésére, ingyenes tanácsadást tart elsősorban jogi és gazdasági ügyekben.

Magyar Szervezetek a Világon címmel 2004-ben a külhonban élő honfitársaink által gyűjtött anyagból, átfogó, terjedelmes kiadvány jelenik meg, önköltségi eladási áron azzal a céllal, hogy egyrészt a világ valamennyi magyar szervezete egymást megismerhesse, másrészt pedig honfitársaink akár az anyaországból akár a világ bármely országából tudomást szerezzenek arról, hogy hol milyen szervezet van, milyen céllal működik, és hogyan kerülhetünk kapcsolatba ezekkel. A kiadványba a szervezetek saját kérésükre, A5-ös oldal terjedelemben jeleníthetik meg írásukat. Amennyiben úgy érzi, hogy szervezete nem hiányozhat ebből a kiadványból, a hungax@hu.inter.net e-mail címen kérhet részletes tájékoztatót.

Kérem, feltétlenül válaszoljon a kérdésekre, és válaszát e-mailban, faxon vagy levélben juttassa el irodánkhoz.

K É R D Ő Í V

(magánszemélyek és szervezetek részére)

-Szükségesnek érzi-e ma egy elszármozott magyarokat képviselő alapítvány létrehozását?

igen   nem

-A „Magyar Szervezetek a Világon” c. kiadványba megjelentetné-e az Ön által képviselt szervezetet, vállalkozást ?

igen   nem

-Segítené-e sajátos tanácsokkal egy kitelepült honfitársunknak?

igen   nem

-Vállalna-e valamilyen feladatot az alapítványnál fizetség ellenében, amit hivatászerűen gyakorolna a későbbiekben ?

igen   nem

-Ismer-e olyan magyar személyt, aki az alapítvány és a helyi magyarsággal tartaná a kapcsolatot?

igen   nem

-Ismer-e olyan magyar személyt, aki idegenrendészeti (tartózkodási, letelepedési) ügyekben jártas az adott országban?

igen   nem

-Ismer-e olyan magyar személyt, aki jogi ügyekben jártas egy külhoni országban és szükség esetén jogi segítséget nyújtana rászoruló honfitársunknak ?

igen   nem

-Ismer-e olyan magyar személyt, aki gazdasági ügyekben jártas egy külhoni országban ?

igen   nem

-Képessége és lehetősége szerint legalább egyszer anyagilag támogatná-e a fenti alapítványt ?

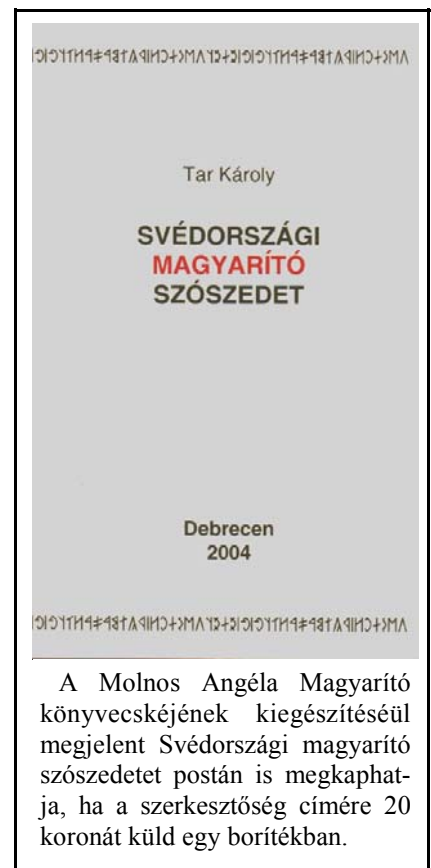
igen   nem

-Szervezetéhez, társaságához hány magyar honfitársunk tartozik ?

..... fő

-Egyéb megjegyzés (A kérdéseket részletesen is megválaszolhatja):

AZ ÖN NEVE:
SZERVEZETÉNEK NEVE:
SZÉKHELYE:
VEZETŐJE:
LEVELEZÉSI CÍME:
E-MAIL CÍME:
HONLAPJA:
TELEFONSZÁMA:
TEVÉKENYSÉGE:
EGYÉB MEGJEGYZÉS:

A Molnos Angéla Magyarító könyvecskéjének kiegészítéséül megjelent Svédországi magyarító szószedetet postán is megkaphatja, ha a szerkesztőség címére 20 koronát küld egy borítékban.

Támogatásra vár a Házsongárd!

„A mi temetőink nem bús bánatos, halotti-házak, a mi temetőink, nem halálra emlékeztetők, nem néznek az élőkre gödrös halotti szemmel. A mi temetőink nem hirdetnek elmúlást, de életet, örökkévalót” — vallja Kós Károly abban az időben, „amikor körülöttünk furcsán-hirtelen megfordult a világ, és mi alul maradtunk. Amikor az élő magyar hang erősen meghalkult, és sokan és sokat jártuk a temetőket, hogy a régen elporladtakat idézzük, és beszéljünk az örökkévalókkal. Amikor befogtuk a fülünket, hogy ne halljuk az új beszédet, amikor behunytuk a szemünket, hogy ne lássa meg az új világ a benne égő könnyeket, amikor szorosan bezártuk a szájunkat, nehogy megtudja valaki is, hogy a lelkünk ott belül halálös-keservesen sír...” S habár a mi temetőink nem bús-bánatos, halotti házak, azért a lelkünk ott belül halálös-keservesen sír. Sír, mert ölbe tett kézzel kell néznünk, hogy tűnnek el nemzeti identitásunk jelei.

Nemrég döbbenetes volt látni a dr. Kun Géza lerombolt síremlékét. De nem csak ez a sír esett a garázda kezek áldozatául. Ugyanígy esett áldozatul a Mikó-kripta nyugati falán levő érc tábla is, amely egy palotahölgynek állított (örök)emléket. De a Berde Mózsa-síremlék sem kerüli el a biztos rombolást.

A torockószentgyörgyi gróf Thorotzkai Miklós sírköve sem kerülte el a sorsát. Ledöntötték fekete márvány sírkövét. Valamikor régen, a három püspök: Nagy Péter (1819–1884), Szász Domokos (1838–1899) és Bartók György (1845–1907) sírja előtt egy magyarázattal szolgáló térkép is hirdette a nagyok nyughelyét. A sok negatív dolog mellett nem lehet nem észrevenni a Házsongárd Alapítvány munkáját. Olyan tumbát tettek rendbe, amelyről csak hozzávetőlegesen lehetett tudni, hogy vajon hol is lehet, de konkrét adatokat senki sem tudott. A déli oldal szövege a következő:

„E földön míg éltem addig voltam tímár. Világból kimulván földé lettem immár Tímár Ketskeméti Dániel párjával Jézussát itt várja Almási Katával. Készítsed hát magad kedves élttem párja. Meghidegült testem tested ide várja. Ezerhétszázkilencvenhat-

ban meghaltam.”

Az utolsó sorra már a szomszéd sírkeret van ráöntve. Az északi oldal már nehezebben betűzhető ki, mivel megrongálódott.

„Elérkeztem hozzád ime kedves... Kifutottam pályám elnyertem már... Túlfelől kinézte... s... vizsgálta kövünket Ottan megtalálta felmetztve nevíünket Ez folyó esztendő eltelt... elszakasztá Lelkem is Jézussát jobb részül választá Mert az hetven négyenn fellyül nem mehele S világtól ekkoronn megválni kellett Kisded Ketskeméti Josef kis unokánk Ez szomorú sírben rejtetett mihozzánk Éltének... midőn futna hajnalába Véletlenül juta az halál torkába.”

Máthé János

Az alapítvány ezúton kéri fel mindazokat a magánszemélyeket és intézményeket, akik szívükön viselik Erdély – de talán az összmagyarság – legpatinásabb temetőkertjének a megtartását, ápolását, juttassák el adományait a Házsongárdi Alapítványnak. Az adományok átutalhatók az Erdélyi Református Egyházkerületnek a Román Kereskedelmi Bank kolozsvári fiókjánál (B.C.R. Sucursala Cluj) megnyitott számlaszámaira jelezve, hogy a Házsongárd Alapítvány részére (pentru „Fundatia Házsongárd”) történt az adományozás. A számlaszámok: Episcopia Reformată Ardealul, Ocrotire Cimitir Hazsongárd 2511.31-215.21/ROL. Svédországban Tamás Mária az Alapítvány képviselője: Granitv. 42 B/3tr, 134 46 Tyresö. Stockholm, Tel. 08 – 712 59 31, Email: tamas.maria@telia.com

Híres emberek a Házsongárd temetőben

Apáczai Csere János (1625-1659) enciklopédikus tudós, pedagógus Aranyosrákosi Székely Sándor (1797-1852) eposzíró, unitárius püspök

Bajor Andor (1927-1991) író Bánffy Miklós, gróf (1873-1950) író, politikus, az Erdélyi Református Egyházkerület főgondnoka

Berde Mária (1889-1949) író Berde Mózsa (1815-1893) jogász, politikus, alapítványtevő az unitárius iskolák és diákok számára

Böloni Farkas Sándor (1795-1842) író, utazó

Brassai Sámuel (1800-1897) „az utolsó erdélyi polihisztor”, unitárius egyetemi tanár

Dsida Jenő (1907-1938) író, költő Gy Szabó Béla (1905-1985) grafikus, festőművész

Imre Lajos (1888-1974) református teológiai tanár, pedagógiai író

Jósika Miklós, báró (1794-1865) regényíró

Kelemen Lajos (1877-1963) történész

Kenessey Béla (1858-1918) teológiai író, református püspök

Koepeczi Sebestyén József (1878-1964) heraldikus

Kacsó Sándor (1901-1984)

Kós Károly (1883-1977) író, építész Kőváry László (1819-1907) történész

Kriza János (1811-1875) költő, népköltészeti gyűjtő, unitárius püspök

László Dezső (1904-1964) református lelképásztor, író, szerkesztő

Mikó Imre, gróf (1805-1876) történész, politikus

Misztótfalusi Kis Miklós (1650-1702) író betűmetsző, nyomdavezető

Nagy András (1899-1974) református teológiai tanár, hebraista

Nagy Géza (1887-1971) református teológiai tanár, egyháztörténész

Nagy István író (1904-1977)

Nagy Károly (1868-1926) református püspök

Pákey Lajos (1853-1921) műépítész Református püspökök:

Nagy Péter (1819-1884)

Bartók György (1845-1907)

Szász Domokos (1838-1899)

Reményik Sándor (1890-1941) evangélikus költő

Szabó T. Attila (1906-1987) nyelvész, egyetemi tanár

Szenczi Molnár Albert (1574-1634) református lelkész, biblia- és zsolnárfordító

Szentimrei Jenő (1891-1959) író

Szentiváni Mihály (1813-1842) költő

Szilágyi Domokos (1938-1976) költő

Tavaszy Sándor (1888-1951) református teológiai tanár, filozófus

Újfalvi Sándor (1792-1866) emlékiró

Varga Béla (1886-1942) unitárius püspök, egyetemi tanár, filozófus

Vásárhelyi János (1888-1960) református püspök

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség tagja a Magyarok Világszövetség- ének.

Nyilatkozat*

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség Küldöttgyűlése a 2004. január 16-18-án tartott évi országos konferenciáján döntést hozott arról, hogy a 15 gyülekezetbe tömörült, mintegy 5400 lelket számláló közösségünk testületileg felvételét kéri a Magyarok Világszövetségébe (MVSZ).

Döntésünket elsősorban az a meggyőződés vezérelte, hogy a szülőföldjén élő és a nagyvilágba szétszóródott 15 milliós magyarságnak elengedhetetlenül szüksége van egy olyan szervezetre, mely állami keretektől, országhatároktól, politikai nézetektől, pártállástól, vallási-felekezeti hovatartozástól függetlenül felvállalja az egy és oszthatatlan magyar nemzet eszméjét, s érdekében megalkuvás nélkül cselekedni kész.

A mai napig értetlenül állunk ama tény előtt, hogy a nemzeti kormány idején a magyar országgyűlés megvont mindennemű támogatást az MVSZ-től. Ezt követően – néhány vérszegény tiltakozást leszámítva – csupán tehetetlen szemlélői voltunk annak a hadjáratnak, mely az MVSZ egésze és megmaradt legitím vezetősége ellen indult, és folyik a mai napig. Fájdalom, hogy míg ebben a helyzetben a Világszövetség működését talán egyedül a nyugati magyarság egységes fellépése és tényleges anyagi támogatása biztosíthatna volna, ennek képviselői – pontosabban: képviselőinek egy része – a Világszövetségtől függetlenül magát, külön utas megoldást választott, tovább mélyítve ezzel a szétdarabolt nemzetrészek töredezettségét.

Ezúton is elismerésünket fejezzük ki a Magyarok Világszövetsége mai vezetőinek, hogy a hatalmasra tornyosult gondok ellenére igyekeztek töretlenül betölteni az érdekképviselői, illetve a kisajátított vagy rossz kézbe került érdekképviseléssel rendelkező magyarság ügyét, felvállalva annak számos, az egész nemzet sorsát befolyásoló kérdés ébren tartását (kettős állampolgárság, Benes-

dekrétumok stb.), ezeknek hazai és nemzetközi fórumok elé vitelét, a lelkében megtört magyarság önbecsülésének visszaszerzését (Kossuth- és Rákóczi-zászlók akciója).

Hangsúlyozni kívánjuk: egyházi közösségünk jellegéből adódóan soha nem volt, nem is lehetett tagja a magyarság itteni civil egyesületeit összefogó országos szövetségnek, következésképpen az MVSZ svédországi országos szervezete titulusát felvállaló/kisajátító szövetség (SMOSZ) sem a protestáns egyházi közösséget, sem az itteni magyar katolikus missziót, illetve ezeknek tagságát nem képviselhetette.

Köztudott, hogy a pártállami időbeli Magyarok Világszövetségével kapcsolatban az emigráns magyarság többségének egyértelműen negatív tapasztalatai voltak, ezért az 1992-ben újjáalakított MVSZ-szel szemben is tovább élt a bizalmatlanság, így a mellé való felsorakozás helyett inkább az óvatos tartózkodás vált meghatározóvá. Következésképpen egyházi közösségünk tagjainak is a Magyarok Világszövetségével kapcsolatban sokféle álláspontja, nézete, véleménye volt és van, és ezt így fogadjuk el. Ezzel együtt úgy véljük, hogy a világon bárhol élő magyarsághoz, mint nemzethez való tartozás olyannyira szent és sérthetetlen eszme, mely képes túlszárnyalni a vélt vagy valós, személyi vagy más jellegű ellentéteket, és képes megszüntetni az előállt működési zavarokat.

Belépésünkkel tehát ehhez az eszméhez sorakozunk fel, abban a meggyőződésben, hogy a Magyarok Világszövetsége alkalmassá és elfogadottá válik ennek megjelenítésére, a világ bármely fóruma előtti képviselőre.

Isten áldását kérve a Magyarok Világszövetsége nemzetünk ügyében munkálkodó vezetőire és tagjaira,

Mindannyiukat honfitársi szeretettel köszönti

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség nevében

Jordáky Béla országos felügyelő
Molnár-Veress Pál lelkipásztor

* A nyilatkozatot a kolozsvári Szent Mihály templomban Jordáky Béla olvasta fel az, 2004. február 15-én.

Tamás Gábor, a Magyar Kultúra Lovagja

A díjat idei Magyar Kultúra Napján kapta. Énekes, előadóművész, zeneszerző nyilvános szereplése 45 évvel ezelőtt kezdődött. Már diák-

ként a kolozsvári magyar és román opera színpadának rendszeres szereplője volt. Zeneakadémiai hallgatóként elkezdte sikeres, máig tartó koncertsorozatát. 1973-tól, a Román Rádió és Televízió magyar adásainak zenei szerkesztője. Része a romániai magyar könnyűzene megszületésének. Szerkesztői-rendezői tevékenységével lehetőséget biztosított magyar együttesek megalakulásához, a romániai magyarság megerősödéséhez. Népszerűsége növekedése folytán felkeltette a hatalom gyanúját és zaklatásoknak tette ki magát, amelyek végül is az ország elhagyására kényszerítették.

Három évtizede él Svédországban. Az eltelt évtizedek során koncertturnéival tovább szolgálja a magyar kultúrát. Stockholmtól New Yorkig és Budapeستől Oslóig.

Művészi tevékenysége mellett jótékonyági, közszolgálati teendőket is vállal. Rendszeres támogatója az erdélyi árva gyerekeknek. Sikeres az erdélyi könnyűzenében mindmáig páratlan pályafutását mi sem jelzi jobban, mint az eddig kiérdemelt két Platina illetve két Aranylemez.

Esterházy János gróf mondta:

"Csak az gyűlöl, aki magát gyengének érzi, vagy akinek nincsen igaza. Az erős, az igazságos soha sem gyűlöl. A magyarságtól mindig idegen volt a gyűlölködés."

Dániel Éva műtermében

Van egy kis helyiség Halmstad közelében, Hyltebruck a neve. Iparvidék. Itt vásárolt házat a Dániel család és Dániel Éva többdimenziós festményeinek erdélyi, magyarországi, amerikai és svédországi sikerei után itt nyitott kiállítótermet. (Lásd a két alsó képet.)

Nemrég volt ennek a különlegesen érdekes vidéki kultúroázisnak a hivatalos megnyitója, amelyről a megbecsülés és csodálkozás hangján nagyon szépen írt a környék napilap.

Az Ághegy című skandináv irodalmi és művészeti lapfolyam (Ághegy 3-4. szám) lehetőségeinek megfelelően igyekezett bemutatni Dániel Éva gazdag munkásságát. Így kerültünk a Dániel házaspár szíves meghívására évbúcsúztatóra kellemes otthonukba. Nem is gondolná az ember, hogy micsoda paradicsom ez a ház. Dániel Sándor ezermesterségének köszönhetően, két szinten, három nagy kiállítótermet alakítottak ki a földalatti meglévő raktárakból. A látogatókat meglepi Éva munkáinak sokasága, sokfélesége, változatosága, irigylésre méltó alkotókedve. Sándor mindenben segíti tehetséges feleségét. Például maga készíti képereteit, s ha kell a régi korok levegőjét idéző, faragot díszű, aranyozott, rokokó stílusú blondenrámákat is.

Nem itt a helye Dániel Éva munkásságát értékelni. Tény, hogy munkái nagy érdeklődést váltanak ki, hiszen a legtöbb képen két-három kép is lakik, attól függően, hogy milyen szögből közelíti meg a néző. Visszafozott színei és ecsetkezelése teszik különlegessé, egyedülállóvá tematikájában is rendkívül gazdag olajfestményeit.

Dániel Éva hosszú utat járt meg az erdélyi Sepsiszentgyörgytől Dél-Svédorszáig, otthoni képzőművészeti tanulmányaitól az itteni korlátlan lehetőségek földjéig, a fiát feltve szárnyukra bocsátott anyától, a más tájakon végzetes betegsége sikeres leküzdéséig, amely nemhogy csüggedésre kárhoztatta volna, hanem alkotókedvét még inkább tüzelte és élteti minden áldott napon.

Dániel Éváról remélhetőleg hallunk még és nemsokára munkáit is megtekinthetjük, amikor Malmöben, Lundban, Helsinborgban és Kristianstadban tervezett kiállításain magunk fogadhatjuk megérdemelt kíváncsisággal és szeretettel.

Ligeti Pál

„Kövess engem!”

1 Sám 9.1-4, 17-19; 10.1 a
Mk 2.13-17

Az evangéliumi rész szervesen összekötődik az öt megelőző olvasmánnyal. Párhuzam születik a Sámuel-től felkent Saul és az Emberfia között. Az előbbi feladata az, hogy szabadítsa ki a választott népet a környező ellenség kezéből (1Sám 10, 1a), míg az utóbbinak az, hogy – átlépve kora elavult társadalmi struktúráin – figyeljen a vámosokra és a bűnösökre, és mindenkit hívjon meg az örök életre.

„Kövess engem!”

Isten népe veszélyben van. Istennek szüksége van egy olyan emberre, aki képes a kaotikus társadalmi és politikai állapotok között tisztán látni; aki nemcsak mondja, de cselekszi is az igazságot; aki nemcsak beszél, de látja és megoldja a nép problémáit. Istennek szüksége van Saulra. Aztán Isten népe újra veszélybe kerül. Az Emberfia inkarnálódik és belép az emberiség történelmébe. Isten nem hagyja magára az embert. Nem hagyja magára azt az embert, aki vakon javakat javakra halmoz, miközben emberek tömegeit zsákmányolja ki.

„Kövess engem!”

Az emberi történelemben belépő Isten egészségesek helyett beteget, igazak helyett bűnösöket, gazdagok helyett szegényeket keres. Jól tudja, hogy az embert harcban a kard, békében pedig a fényűzés sebz meg. Társakat hív maga köré, mert a megváltásban az egyén is szerepet kell vállaljon. Az egyénnek feladata van. Feladata, hogy tisztán lásson, használja a fülét és a szemét, fogja fel kora társadalmi, erkölcsi és politikai problémáit. Ne legyen vak és süket; ne legyen érzéketlen és értelmetlen; ne legyen pénzéhes, és ne ittasodjon meg illanó hatalma mámorában.

„Kövess engem!”

A társadalmi helyzet ma sem jobb, mint Jézus korában. A hatalom mámorában megittasodott politikai vezetőknek ugyanaz az üzenet: ne add el az embert a pénzért és a hatalomért. Feladatod és kötelességed van.

Láss tisztán, használd a szemed és a füléd, fogd fel korod társadalmi, erkölcsi és politikai problémáit. Ne légy vak és süket, ne légy érzéketlen és értelmetlen, ne légy pénzéhes és ne ittasodj meg illanó hatalmad mámorában.

„Kövess engem!”

Ez a felhívás túlszárnyal téren és időn. Vedd komolyan társadalmi, erkölcsi és politikai feladatodat és egy olyan társadalom felépítésén munkálkodj, ahol az ember visszanyeri méltóságát, a szó a szentségét, az ígélet a komolyságát; ahol az egyén – társadalmi, erkölcsi és politikai hivatásának a tudatában – nem dől be minden kommunikációs blöffnek és komolyan veszi saját és embertársai méltóságát.

Szakács Ferenc Sándor

Természettudomány és Isten ígéje*

Bartha István írásának folytatása előző lapszámunkból

A termelékenység minden határon túl növelhető. Ezt a mechanikai berendezésekről vett elvet, ahol a sebesség és a teljesítőképesség tényleg, szinte korlátlanul növelhető, megpróbálja az ember a mezőgazdaságra és az élet már területeire is átvinni.

Természetesen a növények és az állatok növekedési idejét nem lehet lerövidíteni. Ennek a törekvésünknek határt szab maga a természet, amely a szaporodást és a növekedést a „maga fajtájának megfelelően” szabályozza. (1 Móz. 1:11)

Az ember nem adja fel termelékenységi törekvéseit. Megkerüli a természet szabályait, s ha a fejlődés idejét nem is tudja megrövidíteni, megpróbál manipulálni, hogy a termés hozamot növelje. Ezzel aztán felborul a régi egyensúly, s olyan folyamatok és anyagok látnak napvilágot, amelyek régebben nem léteztek, s amelyeknek a természetre és az életre gyakorolt veszélyeit még ma sem ismerjük eléggé megbízhatóan. (vegyszerek, atomszennyeződések, nehézfémek, műanyagok stb.)

Az ember mindenhez hozzászokik.

Egyike a legnagyobb hazugságoknak, amellyel betegségkeltő technikát és különböző árukat igyekeznek az emberi ségre rákényszeríteni.

A rossz technikát nem megszokni

kell, hanem elutasítani.

Egyes ökológusok szerint egy bizonyos technikai műveletet, vagy berendezést akkor is meg kell tiltani és meg kell tiltatni, ha az emberek egy része „fél” vagy idegenkedik tőle, anélkül, hogy az veszélyes, vagy káros lenne.

Csereeszközünk a pénz, célja és hatalommá lett.

Kennedy Margit, Interest an inflation free money (Érdek és inflációmentes pénz) című könyvében olyan csereeszközt keres, amely mindenki számára hasznos lehetne. Mai pénzügyrendszerünk nem alkalmas a környezet megvédésére, mert kis befektetéssel nagy hasznot akar elérni, ez pedig a tönkretett környezet esetében, lehetetlen. A részvénytársaságok rendszere is káros és Írás ellenes; a részvényes nem tudja ellenőrizni, hogy a pénzt valóban a meghirdetett célra fordítják-e.

Szemfényvesztés és tivoli-hatások.

A technika gyakran produkál nagyhatású dolgokat, amelyekről elhitheti, hogy minden ország számára elengedhetetlenül szükséges. Nélküle nincs fejlődés, boldogulás. Ilyenek például az atomerőművek. Tiszták, nem szennyeznek a természetet, olcsóbbak stb., aztán kiderül, hogy nem számoltak az atomszemét nagy mennyiségével, veszélyességével.

A számítógépek gyorsak, minden idők legnagyobb találmányai, megkönnyítik a munkát, még az emberi intelligenciát is helyettesíthetik. Aztán kiderül, hogy „sugárzás veszélyesek” stb.

A génmanipuláció a tivoli-hatások legfiatalabb terméke. Négyezer súlyos betegség leküzdését várják tőle, nagyobb termés hozamot a mezőgazdaságban stb. De nem tudni nem lesz-e belőlük hatalmas „génbomba”, amely örökletesen tönkretesz a már amúgy is megrontott életeket a földön. A génmérnökök szerint ennek előállítására megvan a recept, csak pénz és hatalom szükséges hozzá. A génmanipuláció sorsa ezek szerint már csak morális jellegű lehet. Ugyanúgy, ahogyan az atomerő, az atombomba meggátolására ugyanúgy nincs az embereknek lehetőségük, eszközeink, mint a génekkel való káros manipulációkra.

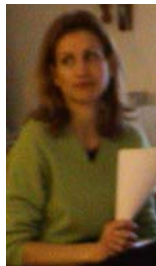
Bartha István

(Folytatása következő számunkban.)

A lundi magyar egyesület februárban választott még nem teljes vezetősége:

Aluan Gabriella
pénztáros
046-13 15 02
gabici@yahoo.se

Wolf Judit
046-700002
wolf_juditka@hotmail.com

László Katalin
046-12 97 31

Habram Antal
046 139 071

Tar Károly
titkár, lapfelelős
046 145 364
tar@box.tninet.se

Fodor Béla
046-32 4027

Boross Kálmán
elnök
tel. 040-46 55 81

borosskalman@hotmail.com

Lehet, mert kell!

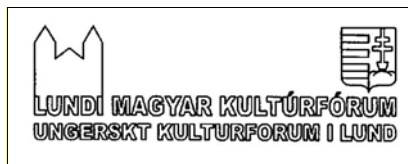
Beszélgetés Boross Kálmán elnökkel az újrakezdekről nehézségeiről.

- A közgyűlésen az is felvetődött, hogy érdeklődés híján fel kell számolni, fel kell függeszteni a lundi magyar egyesület tevékenységét. Mégis vállaltad az elnökséget.

- Amikor elhangzottak a felozlatást kezdeményező ilyen javaslatok, elődeinkre gondoltam, akik több mint negyven esztendőn át tevékenykedtek, hogyan éreznék magukat, most, amikor temetjük az egyesületet. Idáig jutva valaki szünetet javasolt. Görcsoldó tízperc következett, amikor higgadtan mérlegelhettük a helyzetet. Megpróbálni az együttműködést — ez a gondolat vezérelt, amikor elvállaltam az elnökséget.

- Az elmúlt években fokozatosan csökkent a tagok száma. Jelenleg tizennyolc család tartozik az egyesülethez. Első teendőnk tehát, a toborzás. A tagság bizalmának a visszanyerése elsőrendű feladatunk. Nem tudhatjuk, hogy miért morzsolódtak le, de feltétlenül meg kell keresnünk mindnyájunkat.

- Mit nyújthatunk a tagságnak? Az egyesület munkájában megkülönböztethetünk tételességre (passzivitásra) és cselekvésre (aktivitásra) vezető rendez-

vényeket. Tétlenségnek kell neveznünk a különféle előadásokat, ahol a tagok csupán nézőként, és cselekvőnek olyan társasági ténykedéseket, amelyben mindnyájunknak szerep jut. Nyilvánvaló, hogy csak az utóbbi vezethet az egyesület legfőbb céljához, magyarságunk megtartásához, nyelvünk és hagyományaink műveléséhez. Ehhez eszközök kellenek. A lundiak ezekben nem szűkölködnek, hiszen eszközként használhatóan van lapunk, rádióink, klubunk, magyar könyvtárosunk, számos magyar egyetemi értelmiségi lakik a városban, magyar tanítással többen is foglalkoznak, és például a Kossuth rádió svédországi tudósítója is itt lakik

- A lemorzsolódás egyik oka az lehet, hogy ritkán találkozunk. Többször elhangzott az a javaslat, hogy szombat délutánként kötetlen és színvonalas együttléteken olyan helyi kiemelkedő egyéniségeket láthatnánk vendégül, akik saját területeikről nyújthatnának közérdeklődésre érdemes tudnivalókat. A különféle összejövetelek önképzőkörökké fejleszthetők. Március közepéig mindenképpen összeül a választott vezetőség, hogy felvázolja a teendőket. Különböző jó az a javaslat, hogy a vezetőség összetétele nyitott, szívesen várunk bárkit, aki ötleteivel gazdagítaná tevékenységünket. Az új vezetőség jobban tükrözi a lundi magyarság összetételét és érdeklődését, ami nehezíti is a

vezetőség feladatkerét, mert több véleményt kell figyelembe venni ahhoz, hogy eredményesek legyünk. Ezután reméljük, hogy összekapcsolhatjuk a már így vagy úgy létező lundi társasági köröket (a Fórum, az ITEK, a laptársaság, az irodalmi kör, a labdarugó közösség és az egyetemen kialakítható Peregrinus közösség), és részvételükkel már csak egy lépésre vagyunk attól, hogy nagyobb számban is találkozhatunk.

- Mi szükséges ahhoz, hogy ez a vezetőség nehegy pünkösdi kiskirályság legyen?

- Meg kell találnunk azt a hangnemet, amely egyetértéshez vezethet, azt kell keresnünk egymásban, ami összeköt és nem elválaszt. A kölcsönös megértés legyen a jelszavunk. Legegyeszerűbb az, ha más véleményét nem fogadjuk pedig arra kellene törekednünk, hogy áthidaló megoldást találjunk kielégítve a véleményeket. Nemcsak bízom, de hiszem is azt, hogy mindenki jót akar csak éppen más megoldásokban gondolkodik, ezért semmiképpen sem szabad elidegenítenünk magunktól a másként gondolkodókat.

Reméljük, hogy március 15-ét minden eddiginél nagyobb létszámban együtt ünnepeljük. (Az időponttól és a helyszínt a 2. oldali meghívóban.)

Kérdezt: a szerkesztő

Övergårnser RADIO

LUND INVANDRÄRFÖRENINGARNAS
SAMARBETSORGANISATION

99,1 FM

Magyar adás:
vasárnap 16:00-17:00
www.lifs.org

Hír: Malmö történetében egyedülálló eseménynek számít, hogy a magyar egyesület farsangi bálján 305-en voltak, teltház volt és férőhely hiányában több jelentkezőt már nem tudtak beengedni.

Ha állóvízbe követ dobunk, gyönyörűen messze gyűrűzik a hullám és életre kel a vidék. Ez történt Malmöben. Kiválóan kezdett tehát az új magyar egyesület. Bizhatunk a jó folytatásban is, erről tanúskodik az egyesület honlapján (www.hungaroclub.com)

a közösségi munkából vállalni kész vezetőség, népes támogatói sora és rendezvényekben gazdag tevékenységi tervük. Gazdag és mutatós honlapjuk Kovács József és Kovács Gyula munkáját dicséri.

Elnök: **Jantsky Éva**
040 - 30 16 38
e.jantsky@telia.com

Elnökhelyettes: **Molnár Timea**
040 - 43 22 55
hungaroclub@bredband.net

Pénztáros: **Kelemen Ágnes**
040 - 23 41 68
agnes.kelemen@telia.com

Titkár: **Tóth István**
040 - 040 49 54 64
toth.stefan@home.se

Kertész Gitta
040 - 51 03 05

Vezetőségi tagok:

Majoros Tas
040 - 18 62 99
magdi_tas@telia.com

Bursán Zita
burszi@spray.se

Roos Irena
irenarossvhotmail.com

Kovács Ágnes

Dimén Magdolna
magdi_tas@telia.com

Amit a Hungaro Clubról el kell mondanunk: Díszelőadást terveztek március 15. megünneplésére, amelyen a Duna Tv is vendégszerepel. Tavasz bál lesz március 27-én. Jelentkezni március 20-ig, Kelemen Áginál, Kovács Ágnesnél, Bursán Zitánál. Április 14-én Operett gálaest, a Kecskeméti Katona József Színház vendégszereplése. Május 15-én újabb bál, aztán nyári szünet. Szeptemberben a marosvásárhelyi Gruppen Hecc kabarétársulata szerepel, október 28-án ünnepi emléke-

zés 1956-ra, decemberben Mikulás ünnepség.

Az egyesületet támogatták: Ilonas Resor 2000 koronával, Skinn City 400 koronával, Maár Tibor 3000 koronával, Tóth Stefan és Castius Katalin 2000 koronával, NA Bygg-el och nätverk (Molnár Attila) 1000 koronával, a Fornetti Franchise cég pedig 25 kiló aprósüteménnyel.

A Hungaro Club társult intézményei a SMOSZ, a SOMIT, a Magyar Liget, a helsinborgi Hungaria Klub, az ABC Hudvård magyar kozmetikus

rendelő a Tamana, a FORNETTI magyar aprósütemény vállalkozás, a Carlsteins- Ilonas Bussresor, a MagyarOnline.net. Ez utóbbit követve az egyesület honlapját alkalmassá teszi különféle viták lebonyolítására. Erre és az ezzel járó vélemények és javaslatok kialakítására valószínűleg nagy szükségük lesz, ha azt szeretnék, hogy tevékenységükkel meghaladják az eddig szokványos szórakoztatás-szervezést és tartalmas társasági életet teremtve a megtartó magyar művelődést is eredményesen szolgálják.

HÍREKHÍREKHÍREK

- A norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK) karácsonyi összejevetelére 2003. december 13-án került sor. A programban karácsonyi gyermekműsor, ünnepi vásár (bejgli, régi és új magyar könyvek, naptárak), Mikuláscsomag-osztás szerepelt.

- Január 31-én az oslói Parlament épületének megtekintésére invitálta tagjait a norvégiai Magyarok Baráti Köre (MBK). Az épület 1866-ra készült el. Mai formáját az 1951 és 1959 közötti átépítés, bővítés során nyerte el. A külső, egységes neoromán stílussal ellentétben a norvég hagyományok jegyében készült belsőépítészeti megoldások, díszítőelemek fatemplomokra, viking hajókra emlékeztetik a látogatót.

- A Magyar Napló februári száma dán irodalmi melléklettel jelent meg. A verseket Sulyok Vince válogatta és fordította. *A XX. századvég dán prózája* című tanulmányt s a kispróza fordításokat Kovács Ferenc készítette.

- A norvégiai Magyarok Baráti Köre idén tavasszal Filmklub sorozatot indított. Az első alkalommal Kovács Ferenc a csehszlovák új hullámról tartott filmrészletekkel illusztrált előadást. A központi téma Jiri Menzel munkássága volt. A következő előadáson, március 6-án Milos Forman került terítékre.

- Irodalmi teadélután címmel új sorozat

Krausz György oslói magyar nagykövet és Kovács Dávid

indult az oslói magyar nagykövet rezidenciáján. Január 14-én, az első összejevetelen a *Honvagy az irodalomban* témáról folyt a beszélgetés. A február 11-i rendezvény vendége Zsámbéki Gábor, a Katona József Színház igazgató főrendezője volt. Az Irodalmi teadélutánok háziasszonya Krausz Judit. A beszélgetéseket Kovács Ferenc vezeti. A legközelebbi, április 21-i találkozó apropója a születése 200. évfordulójához közeledő H. C. Andersen lesz.

- Január 10-én tartotta a Norvég-Magyar Egyesület (NUFO) szokásos karácsony utáni, vacsorával egybekötött családi összejevetelét. Wolf-gang Plagge zeneszerző, zongoraművész fellépése után az egyesület gyermekcsoportja adott népi játékokból, népi és modern táncokból összeállított műsort. Krausz György oslói magyar nagykövet Kunszenti-Kovács Dávidnak átnyújtotta a matematika olimpiákon elért eredményes szerepléséért a Magyar Köztársaság Oktatási minisztere Elismerő oklevelét. Dávid 2003-ban érettségizett az oslói Francia gimnáziumban, majd ősz óta a budapesti ELTE matematikus szak hallgatója.

Összeállította: Kovács Ferenc
(ferenc.kovacs@media.uio.no)

Ha nem számítógépén, a

www.hhrf.org/magyarliget

címen, hanem nyomtatott formában óhajtja olvasni a délsvédországi magyarok ingyenes családi lapját,

Liget

kérjük, hogy a postaköltséget küldje a
PG 404 86 10-2
bankszámlára és mi postázzuk Önnek a lapot

**FABIAN
TRAVEL
AGENCY**

A világ bármely sarkába egyéni és csoportos utazásokat szervez.

Az igényeknek megfelelően intéz szállást, gépkocsi kölcsönzést és mindent,

ami kellemes utazáshoz szükséges. Kedvezmények nyugdíjasoknak, gyerekeknek és az utazási iroda barátainak.

Essingbrogatan nr. 2,
112 61 Stockholm
Tel: 08-656 78 80
Fax: 08-656 72 80

**Németországi
kirándulásra**

hívja a svédországi magyarokat a kristianstadi magyar egyesület.

A kitűnő szervezőként ismert **Molnár Gergely** vezetésével **a háromnapos (május 16-18)** németországi kirándulás alkalmával felkeresik az ottani magyar településeket.

Indulás Sölvesborgból.
Részvételi díj 1795 korona.

Jelentkezés és részletes felvilágosításért forduljon sürgősen **Molnár Gergely**hez,
telefon: 0456 153 50

Fennállásának évtizedes ünneplésére készül a Svédországi Magyar Ifjak Társasága.

Ebből az alkalomból megújított honlapját, a vezetőség tagjaival így bárki könnyen kapcsolatba léphet. A várva várt eseményre május 19-23 között kerül sor Tångagårdén. (Műsorát külön meghívón terjesztik). Idei tevékenységük-ből: Gerstenbrein Dóra és Kádár Attila képviselte az egyesületet az SMOSz 2004. évi közgyűlésén. Blénessy Péter és Bitay Zsolt részt vett az Egyháztanács küldötteinek közgyűlésén. Tiszteletbeli tagjaik sorába az elhunyt Lencse Tiboron kívül most már Nagy Emőke és Kopácsi Ica tartozik.

Érdeklődni a info@somit.net címen lehet.

Merre tart a SOMIT?

Különméleményes gondolatok a svédországi ifjúsági szervezet évtizedes fennállásának évfordulója előtt.)

Életéveimet háromba osztva magam is somitos lehetnék. Szívesen megtenném, de akkor az eszem is háromfelé menne, és egyharmad eszemmel valahol hátul kullognék soraikban. Így is alig győzők nyomukba szegődni. Vigasztalom magam, hogy talán mégsem így van ez, hiszen nem is olyan hosszú sorban menetelnek ők. Merre? hova? miért?, kedves atyafiak? Kérdésem költői, hiszen nyilvánvaló, hogy minden ifjúsági szervezet a felnőttkorba masírozik. Ahogy elnézem, a somitosok már el is érték ezt a kort, van már magukhoz való eszük, igazodni és diplomatikusan idomulni tudnak a körülöttük lévő rögválóságos világhoz, fiatalos akarásaik csöndesednek, józanodnak. Legfőbb gondjuk az lehet, hogy a cserejátékosokat beszámítva mindössze egy focicsapat telne ki belőlük. De mert jól játszik ez a csapat, ideig-óráig maguk is felejtik, hogy olyanok, mint a gyermektelen szülők, elárvulnak követők nélkül. Régen a leventék a cserkészekre is figyeltek, és ügyeltek, hogy legyen, aki a helyükbe lépjen, náluknál többet tudjon. A SOMIT szabályzatában is az áll, hogy magyarságunk megtartására szövetkeztek. De ehhez szülői szív, nevelni tudás és akarás szükséges. Ha egyszer összeírják a svédországi magyar fiatalokat és azokat, akik rendre ifjú korba lépnek, kiderül, hogy nehéz, de gyönyörű feladat előtt állnak; ebben a szervezetben megtanulhatják azt, amit saját családjuk létrehozása után gyakorolniuk kell. Évfordulójuk kiváló alkalom arra öneveléssel, példamutatással, az utánuk következőkben a jövőt szolgálják.

Kádár Attila elnök
elnok@somit.net

Imets Zoltán, pénztáros
penztar@somit.net

Bitay Zsolt, titkár
titkar@somit.net

Vánca András
szervezo@somit.net

Köble Edith
program@somit.net

Blénessy Péter
szervezo@somit.net

Gerstenbrein Dóra
program@somit.net

David Melinda
revizor@somit.net

Pothorczi Ágnes
helyettes@somit.net

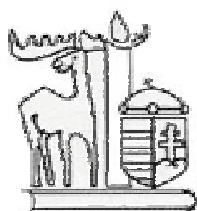
Eftodi Ingrid
revizor@somit.net

Begazy Balázs
jelölőbizottság

Szarka András

SOMIT SVÉDORSZÁGI MAGYAR IFJAK TÁRSASÁGA
UNGERSKA UNGDOMSFÖRBUNDET I SVERIGE

Gondolatok a kétnyelvű gyermeknevelésről *

Egyre nő azoknak a gyermekeknek a száma, akik két- vagy többnyelvű környezetbe születnek. Az állásváltoztatások, a globalizáció, a világháló kialakulása újabb és újabb nyelvi kihívásokat jelent a szülők számára.

Az 1990. évi USA-beli népszámlálás szerint minden hetedik, vagyis kb. 32 millió ember beszélt az angolon kívül más nyelvet otthon. A múltban a második generációs gyereket arra ösztönözték, hogy vegyék fel a többség kultúráját, nyelvét, szokásait. Ma a kulturális különbségek elismerése egyre inkább teret hódít, növekszik azoknak a számát, akik gyermekeikkel megosztják anyanyelvüket, a kétnyelvűséget az etnikai hovatartozást és büszkeség egyik megnyilvánulásának tartják.

Mit tehetnek a szülők gyermekeikért ebben a helyzetben? Milyen szerepük van a szülőknek gyermekeik nyelvi fejlődésének korai szakaszában? Összefoglalja-e a gyereket, ha egyszerre több nyelvet kell tanulniuk? Szükségük van-e a gyerekeknek különleges intelligenciára, hogy megbirkózzanak több nyelvvvel egyszerre? Ilyen és hasonló kérdések valószínűleg mindenkiben felvetődnek a gyereknevelés bizonyos stádiumaiban. A következő néhány kiragadott kérdésre vagy közhiedelemre kerestem választ a szakirodalomban és gyakorló szülők körében.

1. Két nyelv tanulása nehéz a gyerekkorban és késlelteti a nyelvi fejlődést. Igaz-e?

Azok a gyerekek, akik mindkét szülőtől rendszeres és gazdag nyelvi oktatást kapnak, nyelvi fejlődésük mérföldköveit kb. ugyanakkor érik el, mint egynyelvű társaik. Fontos azonban emlékezni arra, hogy a gyerekek között igen nagy egyedi eltérések vannak. Ha a nyelvi fejlődés bármelyik állomása később következik be, az még nem jelenti azt, hogy valami baj van a gyerekekkel. Egyszerűen azt jelenti, hogy neki tovább tartott elérni azt az állomás. Nagyon fontos, hogy a kétnyelvű gyerekek szüleikkel rendszeresen és egyenlő arányban kommunikálhassanak mindkét nyelven.

2. A kétnyelvű gyerekek kevesebbet vannak kitéve egy nyelv hatásának, mint az egynyelvűek, annál fogva so-

hasem lesznek igazán mesterei egyik nyelvnek sem. Az egynyelvűekhez viszonyítva sohasem lesznek olyan jártasak, gyakorlottak? Igaz-e?

A kétnyelvű gyerekek idővel ugyanolyan jártasak lesznek mindkét nyelvben, annak ellenére, hogy kevesebb behatás éri őket. Feltéve, hogy rendszeres és egyenlően magas szintű szülői hatás éri őket, hangképzési és nyelvtani jártasságuk mindkét nyelven azonos szintű lesz, mint az egynyelvű gyerekéké. Fontos, hogy a szülők az otthoni környezetben anyanyelvükön beszéljenek a gyerekhez. Ez nem csak a nyelvtanulás szempontjából fontos, hanem azért is, mert ez része a családi kultúrának, és a gyerek identitásfejlődésének elengedhetetlen része. Segíti őket abban, hogy egyedinek tekintsék magukat, és erősíti a családhoz való kötődésüket.

3. Fiatal kétnyelvűek nem tudják a nyelveiket külön használni, mindkettőt egyszerre használják. Nyilvánvalóan zavar van a fejükben. Igaz-e?

Sok szülő aggódik emiatt, de a kutatási eredmények azt igazolják, hogy ez az aggodalom alaptalan. A korai szókeveréseknek a fő oka abban rejlik, hogy még kicsi a szókincsük ahhoz, hogy kifejezzék amit mondani akarnak. Éppen ezért kölcsönveszik a másik nyelvből azt, amire éppen szükségük van. Ez teljesen normális dolog, és a szülőknek nem kell ezt megakadályozni. A gyerekek néha különleges, akár humoros hatás elérése érdekében is keverik a két nyelvet, a szituációtól függően. Van egyfajta periodikusság is a nyelvtanulásban, amikor az egyik nyelvet gyakrabban használják, mint a másikat. Ez történik például környezetváltozáskor, nyaralások után.

Cserép Tibor

* Az Angliai Magyar Tükör 2003 / Március számából.

Folytatása következő lapszámunkban

Egy nagypapa feljegyzései Szépirás

Kétségbeesve figyeltem, hogy elsőosztályos unokám iskolai füzeté tele van ákombákomokkal. Miközben a magyar iskolákban szokásos zsinórírásra tanítottam, és arra, hogy a magyar ábécé minden betűjét ne holmi kis tojásokhoz, girbegurba pacnikhoz, hanem lehetőleg a szabályosan egyforma nagyságú köröcskékhez tegyünk hasonlatossá az erre a célra beszerzett kisvo-

nalas munkafüzetben, a svéd tanító néni megengedte, hogy könyvekből, újságokból elleshető nyomtatott betűket rójon az iskolai füzetébe. Az összefüggő írásmód kialakításával mi aztán szépen haladtunk: a betűkből érthető szavakat raktunk össze, és olykor az iskolai feladatot is ilyen módon végezte unokám, amivel kivívtuk a tanító néni rosszallását. Így önkéntelenül is kialakult benne, hogy a „svéd írás” különbözik a „magyar írástól”. Ennek az apró különbségnek tudható be, hogy a betűkké alakított hangok majd a szótagok összeolvasása sem jelentett számára nehézséget. Most, hogy harmadikos ugyanaz a tanító néni elérkezettnek látta, hogy folyékony, a betűket összekötő módban írásra térjenek át – valamiféle nálunk nem igen szokásos, az svédországi iskolai tanulóknak is kijáró demokratikus demokratizmus alapján – azok, akik ezt óhajtják. Örömmel nyugtázhatom, hogy az unokám élenjáró a szépirásban, és így a „svéd írás” végre egyesülhet a „magyar írással”. Most már az következik, hogy lassacskán kialakítsa a maga sajátos kézírását, amire remélhetőleg a továbbiakban is láthatóan hatással lesz a jól olvasható és a gördülékenységet is biztosító zsinórírás.

SZABÓ MIKLÓS
mészáros és hentes,

a következő időpontokban várja vásárlóit:

Minden hónap első péntekjén:

HELSINBORG: Gosebäckv. 15.00-17.30, Makedonska Klubben 18.30-19.30, Kroatiska Föreningen 20.00-21.00, Maxi 21.30-22.30.

Minden hónap első szombatján:

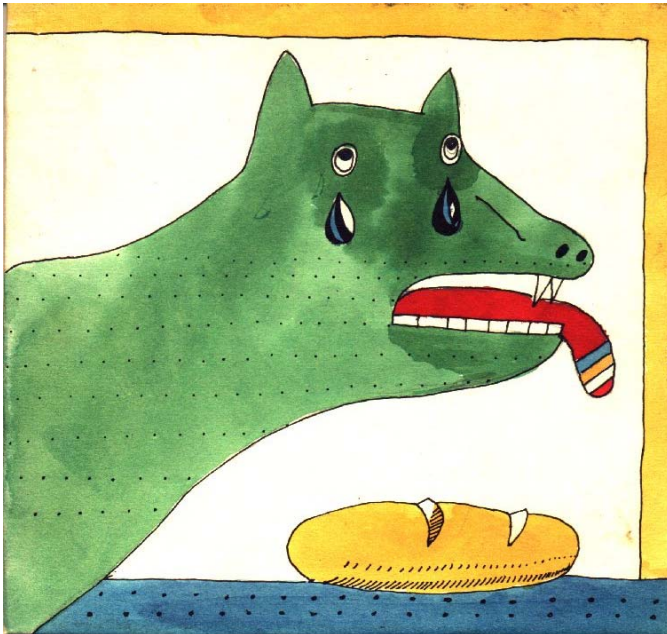
BIRESHOLM: 9.00-10.00,
BJUV: 10.15-12.00
ÄNGEHOLM: Ishallen 14.00-15.00,
LANDSKRONA: McDonalds 16.00-17.30, Klubben 18.00-19.00.

Minden hónap első vasárnapján:

HÄSSLEHOLM: 9.00-10.00
PÄRSTORP: 10.30-11.30
LUND: Linero ICA 13.00-14.30
MALMÖ: Brantevikstorget 15.30-17.00
KRISTIANSTAD: Jugoslaviska Klubben 18.30-20.00.

Érdeklődni: 070 56 56 586

Tar Károly versei

Macskaöltöztető

Buliba készül a macska,
Lötyögös a farmer rajta.
Bajszát tigrismód hegyezi,
De ordítását felezi.

Nyávog, prüsszöl a kis tigris
Vadmacska, ha régen volt is
Körme-karma, ordítása,
Fordított a nadrágszára.

P&G Pusztai grafikai műhely rajzai

Az állatkertben

Mücsontot rágcsál a kutya,
Múmaradékot nem ehet,
Nadrágban jár pórázvégen,
De paplanos ágyba fekhet.

Rokona a farkas-barkas,
Ki már csak mesékben lakik,
A múzeumban kitömve,
Sárga fogakkal vicсорít.

Mücsont helyett ólmot kapott,
Múmaradéka sem akadt.
- Farkas-létből kutyaélet -
Állatkertben, ha megmaradt.

Ha a kutya nagyon éhes,
Zöldre váltja a szemeit.
Hosszú nyelve piros zokni,
Dühös farkasként vicсорít.

Magyar himnusz

Isten áld meg a magyart,
Jó kedvvel, bőséggel;
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel;
Balsors akit régen tép,
Hozz reá víg esztendőt;
Mebűnhődte már e nép
A múltat s jövőndöt.

Svéd himnusz Nationalsång

Du gamla, Du fria, Du fjällhöga nord
Du tysta, Du glädjerika sköna!
Jag hälsar Dig, vänaste land uppå jord,
Din sol, Din himmel, Dina ängder gröna,
Din sol, Din himmel, Dina ängder gröna.

Geiger László

Svéd történelem ... (8)

(kivéve az unalmas részeket)

1716-ban XII. Károly sebtében felállított hadsereg élén tört be a dán uralom alatt levő Norvégiába. A norvégok elkerülték a sík mezőn való találkozást, a hadjárat elhúzódott. A golyók süvöltését imádó XII. Károly - az utolsó európai király, aki személyesen vett részt a csatákban - sérthetetlennek hitte magát, egészen addig, amíg 1718 november 30-án, Halden erődítményének az ostromakor egy jól irányított golyó át nem lyukasztotta a koponyáját. Halála legalább annyi spekulációra adott okot, mint J.F. Kennedyé. Sirját a riddarholmeni templomban az utolsó háromszáz év alatt háromszor nyitották fel. Korabeli fegyverekkel és munícióval próbálövéseket adtak le, számtalan szögből, kalapos disznófejekre. Ennek ellenére még ma sem tudják eldönteni, hogy a halálos lövést az ellenség, avagy egy, az örökös háborúzásba belefáradt összeesküvő adta le.

XII. Károly halálát követően Åland szigetén tartották az orosz-svéd béketárgyalást, de a tárgyaló felek képtelenek voltak egyezsége jutni. A türelmét vesztett Péter cár 1719 júliusában hajóhadat küldött Svédország ellen. Az oroszok felégették Ålandot, és végigpusztították a keleti partvidéket, felégették a településeket, különösen Roslagen, a Stockholmtól északra fekvő tájvidék falvait. Stockholmba nem tudtak bejutni, mert a maradék svéd hajóhad Vaxholmnál elállta a fővárosba vezető egyetlen vízi utat.

A makacsul folytatott orosz háború tömérdek vér- és anyagi áldozatot kívánt. Svédország legyengülve került ki a szomszédokkal vívott háborúkból. Az 1721-ben kötött nystadti béke értelmében Svédország Finnország kivételével, minden balti tartományáról lemondott, és ezzel véglegesen elvesztette a II. "Nagy" Gusztáv Adolf teremtette nagyhatalmi helyzetét. A nemesség tanult az esetből, és hosszú évtizedeken keresztül korlátozta a király hatalmát.

A tizenöt éves király

A fiatal XII. Károly cselekedeteiben a legjobb jóindulattal sem lehetett empátiát felfedezni. A löfögyvert a gyá-

vák eszközének tartotta, vasvillával vadászott medvére. Ha éppen unatkozott, akkor nyúl vadászatot rendezett a Wrangel palota gyűléstermében. A korabeli házibulikon az ifjoncok kivont karddal kergették a borjakat és juhokat, a vértől csöpögő fejekkel az utcán sétálókat dobálták, de a több oldalról fenyegetett Svédország kormányának nem volt ideje megvárni, amíg a trónörökösnek benő a feje lágya. Félév elteltével a rendek a tizenöt éves, koraérett Károlyt kiáltják ki királynak, aki az elvárásoknak megfelelően sikert sikerre halmoz a harcmezőkön.

XII. Károly hadsereget állított fel, és rövid idő alatt visszazerezte az oroszoktól a balti országokat. Megint minden olyan volt mint régen. 1721-ben sikerült békét kötni. A nystadti béke értelmében Svédország Finnország kivételével, minden balti tartományáról lemondott, és ezzel véglegesen elvesztette a II. Gusztáv Adolf teremtette nagyhatalmi helyzetét. A makacsul folytatott orosz háború tömérdek vér- és anyagi áldozatot kívánt. Svédország legyengülve került ki a szomszédokkal vívott háborúkból. A nemesség tanult az esetből, és hosszú évtizedeken keresztül korlátozta a király hatalmát.

A szabadság-kor

A XII. Károly makacs, háborús politikájába belefáradt ország békére vágyott. Az 1720-as és 1723-as országgyűléseken hozott törvények értelmében a kormánytanács vette át a hatalmat. A tanács felelősséggel tartozott a rendeknek, melyek közül a nemesi rend volt a legbefolyásosabb. Az országot gyakorlatilag a Lovagok házából, a Riddarhusetből irányították. Az egyeduralom megszűntével a király - habár elnöke volt a tanácsnak - beleszólása az ország ügyeibe csak névleges volt. Az 1718-1772-ig tartó rendi kormányzatot, más néven "Szabadság kort", a svéd történelem legnyugodtabb, legboldogabb időszakának tartják.

A rendek uralkodása alatt élénk kereskedelem folyt egész Európával, Amerikával és Kínával, elkészült az új polgári és büntető törvénykönyv. Virágzott a tudományos élet, ami olyan nevek mellett, mint Linné, Celsius és Schéele érthető is volt. Anders Johan von Höpken, a kalap-párt ké-

sőbbi vezetője - "a tudományok pártolására, különös tekintettel a matematikára és a természettudományokra" - megalapította a Királyi Tudományos Akadémiát, melynek első gyűlését 1739-ben tartották a Riddarhusetben. (A Tudományos Akadémia ma a kémiai és fizikai Nobel-díjat ítéli oda.)

A politikai élet a nemesi pártok küzdelméből állott. Az állam erejét a kalap- és a hálósipka-párt versengése bénította. Ez utóbbiak óvatos, gyanakvó hozzáállásukért kapták a nevüket, a bátor, férfias viselkedésre utaló "kalapviselőktől". A kalaposok a francia, a sipkások orosz érdekekben működtek, kellő évdíjak fejében. A kalap-párt uralma sikertelen háborúkat, a sipka-párt vezette kormányok haladó szellemű törvényeket - mint az 1766-ban kimondott szólás- és sajtószabadság - hagytak az utókornak.

XII. Károlyt nővére, a legendásan csúnya Ulrika Eleonóra, és férje, a hessen-kasseli Frigyes követte a trónon. A nőcsábász Frigyes inkább a metresszeit tüntette ki figyelmével, így Ulrika gyermektelen maradt. Az 1740-ben kirobbant orosz háborút követően a győztes orosz kormány kierőszakolta, hogy a béke tartósítása érdekében Erzsébet cárnő egyik rokonát, Frigyes Adolf holsteini herceget, a lübecki püspököt nevezzék ki a svéd korona örökösének.

1751-ben Hesseni Frigyeset szeretője, Hedvig Taube karjaiban érte a halál. Svédország trónjára Frigyes Adolf és felesége, Lovisa Ulrika, Nagy Frigyes porosz király nővére lépett. Frigyes Adolf széles érdeklődésű, művelt ember, felesége felvilágosult királynő volt, Voltaire-el levelezett, olvasta Rousseau műveit.

1756-ban, Lovisa királynő híveinek szűk köre amatőr-felkelést szervezett a rendek hatalmának megdöntésére. Az egyik puccsoló azonban túl mélyen nézett a pohár fenekére - ugye ismerős a történet - és idő előtt elkotyogta a terv részleteit. A megtorlás nem késlekedett, a felbőszült rendek parancsára kivégeztek párszáz felkelőt. A nemesek trónfosztással fenyegetőztek, de Nagy Frigyes nővérével nem mertek ujját húzni. Adolf Frigyesselel megalázó nyilatkozatot írtak alá, melyben ünnepélyesen megígérte, hogy amennyiben felesége még egy kísérletet tesz a hatalom átvételére, azonnal lemond a trónról. A trónörökös nevelésére kormányhű nemeseket neveztek ki.

(Ez valahogy természetes volt, hiszen sem Adolf Frigyes király, sem pedig neje nem beszélt svédül.)

Lovisa királynő 1760-ban egy tíz éves rabszolgát kapott ajándékba. Ma már nem számít különösebb eseménynek, ha az utcán svédül hangozan társalgó, fekete bőrű társaságba botlik az ember, de az 1700-as években ámulattal tekintettek a színes bőrű idegenre. (1890-ben külön rendelet írta elő, hogy a Stockholmban tartózkodó négernek ne egyedül, hanem legalább kettesével járjanak az utcán, hogy ne okozzanak a kelleténél nagyobb feltűnést.)

Az ajándék kapóra jött. Lovisa saját vademberén próbálhatta ki Rousseau elméletét. A kis Badin a királyfiakkal, a későbbi III. Gusztávval és XIII. Károllyal együtt nőtt fel, egy asztalnál ettek, egy ágyban aludtak. A különbség csak az volt, hogy amíg a királyi csemeték szigorú nevelésben részesültek, addig Badin megszorítások, büntetés és fenyegetés alkalmazása nélkül nevelkedett. Írni, számolni megtanították, de többet nem követeltek tőle. Az eredmény egy akaratos, rosszkedő tinédzser lett. Szabad járása volt a királyi palotákban, és hamarosan minden titkos járatát ismerte a stockholmi és a drotningholmi kastélyoknak. A kis Badin mindenkit tegezett, a király széke alatt hintázott, a kis Gusztit gazfickónak szólította. Nem volt más választás, mint gatyába rázni a fiatalurat.

A megszorítások megtették a hatasukat és 1768-ban, a királyi család jelenlétében megkeresztelték a 18 éves Adolf Ludvig Gustaf Albrecht Badin Couchi-t. Tiszteletre méltó ember vált belőle, nevelőanyja saját gyermekeinél is jobban bízott benne. Lujza „néni” halálos ágyán Badint bízta meg azzal, hogy elégesse személyes leveleit.

Lujza „néni” halála után leánya, Sofia Albertina hercegnő vette pártfogásába Badint, aki hol udvari titkár, hol balettmester, hol pedig törvényszéki ülnök volt. Karl herceg beprotezsálta a szabadkőműves Ácsrendbe, királlyá koronáztatása után pedig egyenesen a rend nagymesterének nevezte ki. (Belátható időn belül nem fordult meg fekete ember sem a király, sem a parlament, sem pedig a szabadkőműves páholyok valamelyikének még a közelében

sem.)

Az 1760-ban kitört európai gazdasági válság súlyos csapásként érintette Svédországot is. A kalaposok ideje alatt gombaként elszaporodott gyárak sorra tönkrementek, az államadósság ismét elérte a XII. Károly háborúi után eladósodott Svédországot. A válság alatt az állam megpróbálta Svédországot a lehető legtöbb területen gazdaságilag függetlenné tenni. Betiltották a kávé, a tea és a bor behozatalát, luxusadót vetettek ki a dohányra, a tölgyfakoporsókra, a porcelánra és a lakájokra. Selyemtermelő és feldolgozó üzemet indítottak a Drotningholm kastély melletti, Kanton nevet viselő területen. (Rizst és banánt azért nem próbáltak termesztetni.) Hiába pénzelte a francia kormány az arisztokrata kalaposokat, idejük lejárt, és az orosz kormánytól kapott anyagi támogatásnak köszönhetően 1765-ben a sipkások vették át a hatalmat.

A kalaposok belátták, hogy egyedül nem képesek a hatalom visszaszerzésére. Titokban szövetkeztek a kialakulófélben levő királypárti csoportosulással, melynek vezetője a fiatal trónörökös, Gusztáv volt. A tervekbe beavatott Adolf Frigyes király 1768 karácsonyán, az ország érdekeire hivatkozva lemondatta a kormányt, és összehívatta az országgyűlést. A sipkások nem engedelmessé váltak, amire Frigyes Adolf lemondással válaszolt. A király lemondásának hírére az állami hivatalok és a hadsereg bürokratai nem fogadták el a pecsét hitelességét. A sipkások kénytelenek voltak 1769 tavaszán Norrköpingben összehívni az országgyűlést, melyre szép számmal érkeztek francia, dán, orosz és angol küldöttek. A szavazatok vásárlása, a korrupció minden addigi rekordot megdöntött. A franciák bizonyultak a legbőkezűbbnek, a kormány lemondott tagjai helyébe kalaposok kerültek, akik hamar megfélemlítettek a királyi szövetségeseikről.

Adolf Frigyes 1771-ben elérte a falánk uralkodó végzete. Egy homárból, osztrigából és kaviárból álló vacsora után gutaütést kapott.

Az északi fény királya

A huszonöt éves Gusztáv herceget a párizsi operában, d'Egmont grófnő páholyában érte a szomorú hír. "Haga grófja" fájó szívvel búcsúzott a grófnőtől. - "Az emberek ritkán találnak

igazi barátokra, a királyok soha." - Gusztáv, mint Svédország és Finnország királya, Pomeránia, Schleswig és Holstein hercege tért haza, és habozás nélkül aláírta azt az oklevelet, melynek értelmében a svéd birodalmi tanács őt a fennálló alkotmány pontos betartására kötelezte.

1772-ben a franciák váratlanul megvonták az anyagi támogatást a kalaposoktól. (Gusztáv nem vesztegette hiába az idejét Párizsban). III. Gusztáv először visszaszerezte a rendektől a testőrség parancsnoka címet, majd 1772. augusztus 19-én a palotaőrség segítségével letartóztatta az éppen ülésező kormány tagjait. Rövid beszédet tartott, országa sorsáért a kalaposokat és a sipkásokat vádolta, akik csak egyben értettek egyet: az ország szétrombolásában! Az ablakokon bekandikáló, füstölgő kanócú ágyúk minden ellenkezést feleslegessé tettek. Az országgyűlés tagjai sorban az uralkodó elé járultak, és kézcsokkal bizonyították a haza iránti hűségüket. Egyetlen lövés nélkül sikerült megszakítani a rendek ötven év óta tartó hatalmát.

III. Gusztáv új alkotmányt fogadtott el, mely visszaállította a királyi hatalmat. Uralkodása alatt az igazságszolgáltatás humanusabb lett, betiltották a foglyok kínzását, a pálinkafőzés állami monopóliummá vált. Az "orvfejesen" rajtakapottak büntetését megszigorították: a nyilvános megszégyenítés helyett hat pár vesszőütés várt a más tehenét lopva megfejtőre.

Európa a felvilágosodás korát élte, a nagyhatalmak élén II. József, Nagy Frigyes (Gusztáv nagybátyja), és Nagy Katalin (Gusztáv unokatestvére) álltak. Gusztáv példaképe XIV. Lajos (1638-1715) francia király volt, ennek megfelelően a svéd királyi udvarban franciául beszéltek. Nem beszélt jól svédül - a szülei is franciául beszéltek - de ez nem akadályozta meg Gusztávot abban, hogy a svéd nyelv ápolására és megvédésére megalapítsa a Svéd Akadémiát (1786), mely nem tévesztendő össze a Királyi Tudományos Akadémiával. Az Óváros Nagyterén levő Börze épületében ülésező Svéd Akadémia feladata a svéd nyelv ápolása mellett, az irodalmi Nobel-díj odaítélése.

(Folytatása következő számunkban.)

Czene Attila

júliusig körünkben készül az Olimpiára

„Keményebben kell edzened, ha valóban eredményes versenyzővé akarsz válni...”

1974-ben született, 1996-ban Atlantában, 200 méteres vegyes úszásban, olimpiai aranyérmét nyert. Az ezt megelőző olimpián bronzérmes volt. 1,54.65-tel világcúcsot úszott kismedencében, Európa Bajnokságokon két ezüstérmét és egy bronzérmét nyert.

Olimpiai aranyérmesünk megosztja tapasztalatait a svéd versenyzőkkel a malmői és a lundi uszodákban. A kezdő és haladó versenyzők felnéznek rá, hiszen nem mindennapi esemény egy medencében lubickolni az olimpikkal.

Felfigyelt az eseményre Thelander Jeanette a Lokaltidningen (Lundi Helyilap) riportere is. A riporternő a Högevallsbadet medencéjében fedezte fel a világhírű úszót, aki fiatal úszóreménységek edzését segítette.

Az alábbiakban Az olimpia érmes ismeri a követelményeket című írásából idézzünk:

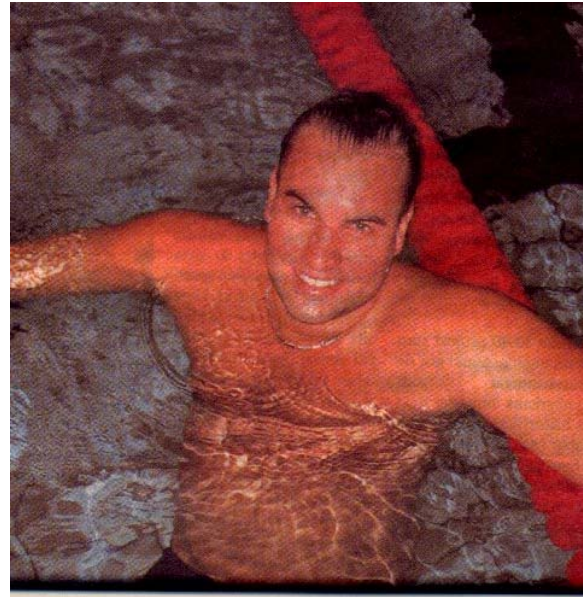
- Nem vagyok a régi formámban, de azért eredményességet várok magamtól a különféle világversenyeken – mondja Czene Attila, aki bizonyos abban, hogy most, amikor úszóedzői karrierjét elkezdte, úszóversenyző pályafutása még nem ért véget.

- Még nem határoztam el véglegesen, hogy részt veszek vagy sem a nagy versenyeken. Rendszeresen edzek, lehetőségem van arra, hogy Athénban részt vegyek a magyar olimpiai csapat 4x200-as váltójában. Ez a célkitűzésem elérhetőnek tűnik, hiszen életemből hús esztendő tisztelem a versenyúszásra.

Kíváncsiságunkat serkentő kérdés, hogy miként és hogyan került edzőként Lundba?

- Igen ezt tisztázhatom... Két évvel ezelőtt találkoztam Michael Tsiparisszal és Ida Mattsonnal, akik a Malmö KK egyesületben versenyeznek és edzősködnék. Ida a barátom. Malmöben lakom és július végéig egy gyermekcsoportot edzek a MKK-nál. Aztán visszamegyek Magyarországra. Micke tudja, hogy mit jelent a nevem az úszó sportban, javasolta, hogy térjek vissza, és legyek segítségére a kezdő, az érett és a kiváló eredményeket elérni ohajtó versenyúszók edzésében.

Bizonyára sokféle kérdésre kell majd akkor majd vála-

szolnia Czene Attilának.

- Igen, már most is érdeklődnek, hogy mennyit és milyen keményen edztem. Sokféle edzési terv létezik, ezekről részletesen beszélgetünk Mickével.

Czene Attila elmondta, hogy a az SK Poseidon csapatában számos jó képességű úszóval találkozott, akik megfelelően kemény edzésekkel továbbfejlődhetnek.

- Az én magyar edzőm azt szokta mondani, hogy aki tehetséges, annak keményebben kell edzeni, mint annak, akinek ez nem adatott meg.

A fordításban segédkezett: **Bengtsson Benjamin Zsolt**, a Poseidon hátúszója

*A svéd-magyarok hidszerepe egyre fontosabbá válik. Mint köztudomású, télen nálunk edzett **Sebestyén Júlia** magyar műkorcsolyázónő. És nem bánta meg, hiszen itt délsvédországban mindent megkapott, ami szükséges volt ahhoz, hogy budapesti Európa-bajnokságon aranyérmét nyerjen.*

Czene Attila ittléte is kétoldalúan hasznos. Ezt akkor tudjuk meg igazán, amikor viszontlátjuk őt az athéni olimpián. Sok sikert Attila!

Apropó: bérlet! Stockholmi tudósítónk javaslata.

Vendégeink voltak cím alatt jelent meg tavaly ősszel az a kolozsvári Szabadságban közölt terjedelmes beszámoló, amelyben Madarász Loránd, a Kolozsvári Magyar Opera együttesének svédországi szerepléséről szólt és amelyből részleteket közölt a Magyar Liget is. Valóban sikeres vendégszereplés volt. Az írásbók kiderült, hogy a vendégszínészek is nagyszerűen érezték magukat nálunk. Teltház és vastaps kísérte előadásait, az előadások után pedig vendégszeretetről tanuskodó fogadtatásban volt részük. A nézők összeforrott együttesnek tapsolhattak, akik tartalmilag és formailag is magas színvonalú műsorral szórakoztatták a nagyérdeműt, méltó képviselői voltak a kétszáz éves múltra visszatekintő kolozsvári színháznak. A tényekből arra következtethetünk, hogy előadásukra nagy igény van itt Svédországban. Valószínűleg az együttes minden évben szívesen visszatérne hozzánk. Adott tehát a lehetőség arra, hogy BÉRLETSZERZŐDÉS formájában vendégül láthassuk őket. Ezt az igényt a SMOSZ és a stockholmi Magyar Ház, valamint a többi svédországi magyar szervezetek és magánszemélyek támogatásával, Molnár Gergely nagyszerű szervezői munkásságával teljesítheti. Szívvel üdvözlünk, ha kezdeményezésünket felkarolnák.

Móritz László

A szerk. megjegyzése: Az egy évre tervezett különféle színházi előadásokra hirdető bérlet közösségteremtő erején kívül, a leegyszerűsített az éve elején vagy az előző esztendőben összegyűjtött bérleti díjak, nagyobb lehetőséget nyújtanának több, a svédországi turnék szervezeti ügyeinek idejében való rendezésére is. A bérleti alap létrehozása pedig az eddiginél jobban biztosítaná a színházi rendezvények folytonosságát és kevesebb gondot jelentene a vidéki magyar szervezetek vezetőinek, több időt fordíthatnának a saját rendezvényeik, létrehozására, belső tevékenységük kiteljesítésére.

Nőnap görbe tükör

A Nő vegyelemzése:

Az elem neve: NŐ. Vegyjele: Fm.

Feltaláló: Ádám

Tömeg: változó 40-200 kg között

Fellelhetőség: Nagy mennyiségben található városi környezetben

Fizikai tulajdonságai

-felülete általában színes mázzal van bevonva,

-azonnal forr és ok nélkül fagy

-megfelelő eljárás alkalmazásával olvad

-ritkán lelhető fel szűziesen tiszta állapotában

Vegy tulajdonságai:

-könnyen vegyül arannyal, ezüsttel és más nemes fémekkel, valamint drágakövekkel

-nagy mennyiségű értékes anyagot abszorbeál

-könnyeden felrobbanhat, minden előzetes figyelmeztető jel nélkül

-vízben nem oldódik, viszont vegyülésre való hajlama nagy mértékben növelhető alkohol adagolásával

-az ember által ismert leghatékonyabb anyag a pénz mennyiségének csökkentésére

Leggyakoribb felhasználhatósága:

-leginkább, mint díszítő elem, főként drága sportkocsikban

-relaxációs célokra

-hatékony tisztító eszköz

Elvégzett kísérletek:

-színét gyakran vörösrre váltja

-színét zöldre váltja, ha egy jobb minta mellé kerül

Veszélyek:

-nagyon veszélyes elem, csak szakemberek tudnak bánni vele

-illegális több mint tulajdonosának lenni, de tartható több is belőlük, azzal a feltétellel, hogy különböző helyeken tároljuk őket, egyébként katasztrofális következményekkel számolhatunk.

Hétköznapi bölcsességek:

Minket nem lehet elbocsátani! A rabszolgákat el szokták adni.

2. A sikerhez vezető útkarbantartás miatt zárva.

3. A legveszélyesebb sütemény az esküvői torta.

4. A mosoly még mindig a legelegánsabb módja annak, hogy kimutasd a fogad fehérjét.

5. A nagyotmondás ellen a nagyot-hallás az egyetlen védelem.

6. A főnök tekintete mindig nyílt és

őszinte. Vagyis egyik szeméből a nyílt gonoszság, a másikból az őszinte rosszindulat sugárik.

7. A hibáiból tanul az ember. Vannak azonban olyanok, akik sohasem hibáznak.

8. A gödrök első számú törvénye: Ha benne vagy, ne áss tovább!

9. A tiszta lelkiismeret általában a rossz emlékezet jele.

10. A tapasztalat segít minket, hogy ugyanazt a hibát legközelebb sokkal ravaszabban kövessük el.

11. Annak ellenére, hogy az élet drága, még mindig elég népszerű.

12. A pénz minden gonoszság gyökerére. És az embernek szüksége van gyökerekre.

13. A kritikus olyan nyomorék, aki futni tanít.

14. A tapasztalat jó iskola, csak a tandíj magas.

15. Budapesten kétféle gyalogos van: kaszkadőr és kamikaze.

16. Olyan vagy, mint a csésze. Aljas és nagy fülű.

17. Jöttem, láttam, és most nem győzők bocsánatot kérn.

18. Barátok jönnek, mennek, az elenségek gyűlnek.

19. Egyesek szerint a szó akkor hal meg, ha kimondják. Szerintem, akkor kezd el élni igazán.

20. Az ideális nő olyan, mint a Hold. Este jön, reggel megy.

21. Aki megházasodik, az megtudja mi a boldogság, de akkor már késő.

22. Mivel mindig az okos enged, már rég a hülyék uralkodnak.

23. Engedj a kísértésnek: nem biztos, hogy máskor is lesz rá alkalmad.

24. Soha ne becsüld le az ostobaság hatalmát!

25. Aki kérdez, öt percig buta, ám aki nem kérdez, örök életre buta marad.

26. A zsenialitásnak megvannak a maga határai. A hülyeség azonban nincs ilyen határok közé szorítva.

27. A zseni okítás nélkül olyan, mint ezüst a bányában.

28. Ha könnyűnek találod azt, amit mások nehéznek, tehetséges vagy. Ha meg tudod tenni, ami a tehetségesek számára lehetetlen, akkor zseni.

29. A karfiol nem más, mint káposzta, csak főiskolát végzett.

30. A döntésképtelenség legnagyobb akadály a túlságosan nagy tudás.

31. Csak azért, mert senki sem ért meg, még nem vagy művész.

32. Kedvelem Önt. Emlékeztet rá, milyen volt fiatalnak és hülyének len-

ni.

33. Zavard össze a világot: mosolyogj hétfőn!

34. Úriember az, aki nemi erőszak után hazakísér.

35. Üdvözlöm! Itt a Tűzoltóság üzenetrögzítője.

36. Ügyelj Budapest tisztaságára! Egyél meg naponta egy galambot!

37. Üldöz a munka, de én vagyok a gyorsabb.

38. Üzleti érzék: 95 százalékban érteni az emberekhez, 5 százalékban a gazdasághoz.

39. Igaz, hogy a kemény munka még nem ölt meg senkit, de hát miért kockáztasson az ember.

40. Az első kínos élményben a megszületésemkor volt részem. Egy nő feküdt mellettem az ágyban.

41. Vegyen fel a gyárba igazgató úr! Meglátja, milyen kevés munkával beérem.

Ha Magyarországot elangolosítják... avagy az idegenmajmolók álma:

Pacific Csaba = Békéscsaba

Saturday Place = Szombathely

Have Six = Hatvan

Very Bad Iron = Szarvas (ez igen diszkrét)

Legless = Lábatlan

Mizs Of Louis = Lajosmizse

Saint S = Szentes

Red One House = Veresegyház

Wish Of Balaton = Balatonakarattya

Little Hold It = Kistarcsa

Nutty D = Diósd

Turkish Valentine = Törökbálint

Girlvillage = Leányfalu

Froggy Goes R = Békásmegyér

Saxon Pile Fucked It = Szászhalom-batta

Eugene Nutty = Diósjeno

Her Lip = Ajka

Reach It = Érd

Your Peanut = Mogyoród

Big Smithy = Nagykovácsi

Hey Water = Hévíz

He Would Push You = Tolna

Castlecastle = Várpalota

Noble Customs = Nemesvámos

Veered Grass = Martfu

He Wolud Steal = Csorna

His Problem = Baja

Archbishop Wild Garden = Érsek-vadkert

My Big Problem = Nagybjom

Rho Shut Up = Rókus (kis helyesírási hibával)

CARLSTEINS ILONAS BUSSRESOR

Honlap:
www.ilonaresor.se és www.carlsteins.com

E-mail:
info@ilonaresor.se és resor@carlsteins.com

A Carlsteins Trafik AB minden szükséges engedéllyel rendelkezik.

MAGYAR
Liget
a dél-svédországi
magyarok családi lapja

Az Ilonas buszain ingyenesen olvashatja és megvásárolhatja lapunkat, az Ághegy című skandináviai magyar irodalmi és művészeti lapfolyam 1-5. számát, valamint a nemrég megjelent Svédországi magyarító szótárat.

Indulás Svédországból

Március	27
Április	9, 24
Május	1, 8, 15, 29
Június	5, 12, 19, 26
Július	3, 10, 17, 24, 31
Augusztus	7, 14, 21, 28
Szeptember	4, 11, 25
Október	9, 23
November	13, 27
December	11, 18, 29

Indulás Magyarországból

Március	
Április	3,17,27
Május	4,11,22
Június	1,8,15,22,29
Július	6,13,20,27
Augusztus	3,10,17,24,31
Szeptember	7,18
Október	2, 16, 30
November	20
December	4, 14, 27

Áraink szállással és reggelivel:

Habo-Skara-Budapest-Debrecen 2190 SEK
Göteborg-Budapest-Debrecen 1990 SEK
Helsinborg-Budapest-Debrecen 1890 SEK
Egyirányban 1250 SEK
Főszezonban (május 15- október 20) + 100 SEK

Helyfoglalás: 04 53 21 21 Ilona

Fax: 040 53 21 65 Ilona

Busztelefon: 070 934 84 78 csak utazási napokon

Mobil: 070 591 78 15 Ilona

Telefon: 036 470 15, 0502 500 Carlsteins

Magyarországi telefon: 06 309 522 334 (üzenetrögzítő)

Magyar Liget

www.hhrf.org/magyarliget

Felelős szerkesztő: Tar Károly

222 40 Lund, Landsdomarevägen 1, tel./fax: +46 46 145 364,
tar@ebox.tninet.se

Webszerkesztő: Balázs Viktória magyarliget@mailbox.hu

Főmunkatárs: Dr. Békássy N. Albert albert@refnet.cz

Független munkatárs: H.Zsolt zsolt@hungary.org

Fiókszerkesztőségek:

Borås: Bitay Zsolt bitay@algonet.se **Koppenhága:** Lázár Ervin Járkáló hamv.laz@get2net.dk **Kristianstad:** Molnár Gergely **Lund:** Boross Kálmán borossalman@hotmail.com **Malmö:** Dr. Szalontai Éva evaszal@axelero.hu

Oslo: Kovács Ferenc ferenc.kovacs@media.uio.no

Tudósítók:

Sóni Erzsébet (New York),

Timár Zoltán és Szakács Ferenc Sándor sz.sandor@tiscalinet.it (Róma),

Aszalós Sándor aszalos.sandor@chello.at (Bécs),

Gergely Edo edomainen@f-m.fm (Bukarest),

Nits Árpád nitscharpad@hotmail.com (Kolozsvár).

Az aláírt íráskért a szerzők felelősek.

A szerkesztőség a beküldött írások magyarítását kötelességének tartja.

A lapot jóakaróink sokszorosítják, a lund magyar egyesület és mások terjesztik.

FÖRENINGSBREV

Magyar Liget
Landsdomarev. 1 / 9
222 40 LUND
SVERIGE

Till